

WESTMÄRK

Letnik XX.

Celovec, petek, 19. marec 1965

Štev. 12 (1182)

Deželnozborske volitve brez vsakega presenečenja

Kakor je izid volitev na splošno zadovoljiv, pa predstavlja za mnoge le precejšnja razočaranja — po sebi to kaže, ki so bili prepričani, da bodo „zmagali“. To velja v prvi vrsti ÖVP, ki je stoodstotno računala s svojim 13. mandatom. S to perspektivo se je spustila v nenavadno ostro kampanjo proti socializmu, v osebnih izpadih predvsem proti nosilcu socialistične liste Simi pa so ji brez izjeme marljivo pomagale tudi vse ostale stranke oz. volilne skupine. Kljub temu tokrat bolj kot kdajkoli koncentriranemu napadu pa socialisti svojega vodilnega položaja v deželi niso le obdržali, marveč so kot edina stranka na Koroškem svoj delež na glasovih še povečali.

● SPÖ je pri nedeljskih volitvah dobila 133.955 glasov, torej v primerjavi z zadnjimi deželnozborskimi volitvami leta 1960 za 7864 glasov več; s tem je svoj delež na skupnem številu glasov povečala za 0,8 % na 49,3 % ter si tudi tokrat priborila 18 mandatov.

● ÖVP, ki je tokrat dobila 89.523 glasov, je sicer v primerjavi z letom 1960 število svojih glasov povečala za 3069, vendar pa je njen delež na skupnem številu glasov padel za 0,4 % na 32,9 %; kakor doslej je dobila 12 mandatov.

● FPÖ se je v nedeljo le za las ubranila hudega poraza, saj je napram zadnjim deželnozborskimi volitvam izgubila 2232 glasov in je njen delež na skupnem številu glasov padel za 1,5 odstotka na 13,4 odstotka; njen peti mandat pa je bil do zadnjega trenutka resno ogrožen in le z veliko srečo je obdržala dosedanje število zastopnikov v deželni zboru.

● KLS, torej komunisti in levi socialisti so se razmeroma dobro držali in si znova priborili tudi svojega poslanca; napram letu 1960 je izgubila samo 198 glasov, pač pa se je njihov delež na skupnem številu glasov s tem zmanjšal na 2,9 odstotka.

● KWG ali Koroška volilna skupnost je dobila na vsem Koroškem 4272 glasov in si s tem zagotovila 1,6 % na skupnem številu glasov, oddanih v deželi; za dosego mandata pa to število glasov seveda daleč ni zadostovalo.

Ob izredno ostrem volilnem boju je vsekakor zanimivo, da je bila volilna udeležba v primerjavi z

Spet enkrat so volitve za nami. Minila je predvolilna borba, ki je bila tokrat — posebno po „zaslugi“ ÖVP — mnogo bolj ostra kot pri drugih volitvah. Skozi nekaj tednov močno razburjeni duhovi se bodo oziroma so se že spet pomirili in deželna politika bo šla svojo staro pot naprej. Kajti izid nedeljskih volitev na Koroškem glede razdelitve mandatov v deželni zboru ni privedel do nobene spremembe. Vse je ostalo pri dosedanjem že dvanajst let starem razmerju in je deželni glavar Wedenig, ko je v nedeljo zvečer razglasil novinarjem dokončne rezultate, povsem pravilno ugotovil: izid volitev potrjuje konsolidacijo političnih sil na Koroškem in stranke se bodo tudi v bodoče morale truditi v duhu sodelovanja.

zadnjimi deželnozborskimi volitvami tokrat samo za pol odstotka večja in je v nedeljo znašala 87,5 odstotka. Napram zadnjim deželnozborskimi volitvam leta 1962, ko

je znašala 94 odstotkov, je to nedvomno precejšnja razlika in je s tem tudi utemeljeno, zakaj so posamezne stranke tokrat dobile precej manj glasov kot leta 1962.

Izid volitev na dvojezičnem ozemlju

potrjuje zrelost slovenskih volivcev in pravilnost stališča ZSO

Poleg splošnega pregleda nedeljskih volilnih rezultatov pa je potrebno, da si nekoliko bližje ogledamo tudi izid volitev na dvojezičnem ozemlju, ker le tako si moremo ustvariti pravilno sliko o tem, kako so zadnje nedeljo glasovali slovenski volivci na Koroškem.

Takoj uvodoma lahko ugotovimo, da je naše ljudstvo položaj stvarno presodilo in se je tudi pri teh volitvah v pretežni meri odločilo tako, kakor to narekuje dejstvo, da pač živimo skupaj z večinskimi narodom in je torej naš razvoj najtesneje povezan s splošnim razvojem v deželi. Volilni izid po dvojezičnih občinah namreč jasno kaže, da je velika večina našega ljudstva tudi tokrat glasovala za avstrijske stranke, v prvi vrsti nedvomno za socialistično stranko, ki je v primerjavi z deželnozborskimi volitvami leta 1960 na tem ozemlju pridobila 1677 glasov. Delež SPÖ na skupnem številu glasov pa je prav v dvojezičnem delu Koroške za 4,1 % višji kot v deželni merili ter znaša 53,4 % (za primerjavo: v deželni merili 49,3 %).

Bistveno drugače so na tem ozemlju odrezale ostale stranke. ÖVP je napram letu 1960 izgubila 565 glasov in se je njen delež na skupnem številu glasov zmanjšal na 29,8 %, medtem ko znaša v deželni merili še 32,9 %. Podobno se je zgodilo pri FPÖ, ki je izgubila 230 glasov, tako da znaša njen delež na skupnih glasovih le 8,6 % (v deželni merili 13,4 %). Pa tudi komunisti so utrpeli precejš-

njo izgubo, namreč 294 glasov, kar predstavlja pri njihovi številčni moči na tem ozemlju zgubo za 16 odstotkov.

Novost pri nedeljskih volitvah je bila volilna skupina KWG — Koroška volilna skupnost. Skupno je ta lista dobila 4272 glasov, vendar pa odpade od tega na dvojezične občine le 3617 glasov. Ostalih 655 njenih glasov je razdeljenih na druge koroške okraje in občine, iz česar je po eni strani razvidna razkropljenost naših ljudi, ki se morajo zaradi pomanjkanja delovnih mest izseljevati iz domačih krajev in iskati zaslužek v tujini; po drugi strani pa so med temi glasovi nedvomno tudi taki, ki so jih oddali nemško govoreči volivci z namenom, da bi demonstrirali svoje nezadovoljstvo z eno ali drugo avstrijsko stranko.

Za nas so seveda v prvi vrsti

Dunajski župan Jonas

kandidat SPÖ
za zveznega prezidenta

Strankin svet, ki je za kongresom najvišji organ SPÖ, je na svoji seji v torek soglasno sklenil, da imenuje dunajskega župana Franca Jonasa za kandidata za zveznega prezidenta.

V svojem nagovoru pred strankinim svetom je župan Jonas med drugim izjavil: »Če mi bodo volivci in volivke dali zaupanje in me izvolili za zveznega prezidenta, potem bo to zame velika naloga, da bom sledil zgledu treh rajnih zveznih prezidentov Remnerja, Körnerja in Schärfa. Nadaljevanje njihovega dela in njihove poti, bi bilo zame najvišja zapoved.«

Isti dan je tudi zvezno vodstvo FPÖ razpravljalo o kandidatu za zveznega prezidenta. Pri tem ni prišlo do nobenega sklepa.

Za volitve zveznega prezidenta, ki bodo 23. maja, sta bila doslej imenovana dva kandidata. Minuli teden je ÖVP na to mesto kandidirala bivšega kanclerja dr. Gorbacha.

zanimivi glasovi, ki jih je lista dobila na našem ozemlju. Tukaj pa je treba ugotoviti naslednja dejstva: številčna moč (ali bolje povedano nemoč) te liste je najboljši dokaz, da je pretežna večina slovenskih volivcev pravilno presodila pomen in izgled samostojnega nastopa ter se niso pustili zavajati z lepimi gesli; v kolikor pa je lista uspela pritegniti glasove, je bila nedvomno v veliki meri odločilna osebnost njenega nosilca oziroma prvega kandidata, kar se posebno jasno kaže v primeru nekaterih podjurskih občin. Poleg tega pa ne smemo prezreti, da sta bili tako abstinenca kakor število neveljavnih glasov tokrat ravno na našem ozemlju znatno nižji kot v deželni povprečju, predvsem pa nižji kot pri zadnjih volitvah, tako da je prišlo v korist te liste tudi precejšnje število glasov tistih volivcev, ki prej iz nacionalnih vidikov niso hoteli voliti ÖVP, iz socialnih pogledov pa ne SPÖ.

Na podlagi nedvoumnih števil torej s polno upravičenostjo ugotavljamo, da je bila naša ocena položaja, kot smo jo napravili pred volitvami, povsem pravilna. Prav tako pa volilni rezultati na dvojezičnem ozemlju dokazujejo, da je stvarno in zrelo presodila tudi velika večina slovenskih volivcev, kar najlepše potrjuje pravilnost stališča, ki ga je k volitvam in v zvezi s tem k načelni koncepciji narodnostne politike zavzela Zveza slovenskih organizacij na Koroškem.

Volitve so za nami. Sedaj je na nas, da s skupnim delom in z združenimi močmi v vsakdanjem življenju dokažemo svojo slovensko dostojanstvo. Vsak na svojem mestu, na vasi, v tovarni na gradbišču, v trgovini in pisarni prispevajmo svoj del za dosego naših narodno političnih, socialnih, gospodarskih in kulturnih ciljev, za mir, enakopravnost in prijateljstvo v deželi.

PRED AVSTRIJSKIM DRŽAVNIM OBISKOM V BEOGRADU:

Utrditev in potrdilo dobrososedskih odnosov

V torek, 23. marca bo zvezni kancler dr. Klaus odpotoval na državni obisk v Jugoslavijo, kjer bo ostal do petka, 26. marca. V njegovem spremstvu bodo minister za zunanje zadeve dr. Kreisky, državni sekretar v zunanjem ministrstvu dr. Bobleter, koroški deželni glavar Wedenig in štajerski deželni glavar Krainer. Pred obiskom je Avstrijsko-jugoslovansko društvo na Dunaju priredilo v ponedeljek zvečer v Palais Palffy večerni sprejem, ki sta se ga udeležila tudi kancler dr. Klaus in jugoslovanski veleposlanik na Dunaju Vjekoslav Prpič.

V svojem nagovoru je ob tej priložnosti kancler dr. Klaus posebej naglasil medsebojno zanimanje in simpatije, ki jih med seboj gojita Avstrija in Jugoslavija. »Vojna je sicer povzročila probleme med našima državama«, je dejal zvezni kancler, »vendar smo jih v stvarnih pogajanjih kmalu rešili, kar je potem privedlo do dobrososedskih odnosov in nadaljevanja tradicionalnega prijateljstva, ki je med našimi narodi vedno obstajalo.

Za dokaz tega je kancler navajal živahni potniški promet med državama, njihovo kulturno povezanost in gospodarsko sodelovanje. Zlasti je opozoril na številne jugoslovanske književnike in umetnike, ki že tri stoletja oplajajo avstrijsko kulturo in umetnost, vse v današnje dni. Tudi na gospodarskem področju se odnosi ugodno razvijajo. Obseg medsebojne trgo-

Minister Kreisky je sprejel zastopnike koroških Slovencev

Ob priložnosti svojega predvolilnega bivanja na Koroškem je zunanji minister dr. Kreisky v četrtek, 11. marca, popoldne sprejel predstavnike koroških Slovencev na razgovor. Sestanka, ki je bil na sedežu koroške deželne vlade, so se poleg ministra dr. Kreiskega in visokih uradnikov zunanjega ministrstva udeležili deželni glavar Wedenig, namestnik deželnega glavarja ing. Truppe in deželni svetnik Rader, kot zastopnika koroških Slovencev pa predsednik ZSO dr. Franci Zwitter in predsednik NSKS dr. Valentin Inzko.

Uvodoma je zunanji minister opozoril na zadnji razgovor, ki je bil meseca decembra 1963, in povedal, da je bilo medtem rešenih nekaj konkretnih stvari. S tem v zvezi je navedel imenovanje strokovnega nadzornika za slovensko srednjo šolo, okrajnega nadzornika za dvojezične ljudske in glavne šole ter vodje oddelka za manjšinsko šolstvo pri koroškem deželni šolskem svetu. Ostala odprta vprašanja pa se na pristojnih mestih rešujejo.

Med razgovorom so bile obravnavane razne tekoče stvari in nerešena vprašanja člena 7 državne pogodbe. K vsem vprašanjem so zavzeli stališče predstavniki deželne vlade in koroških Slovencev, minister Kreisky pa je obljubil, da bo stališča in predloge posredoval zvezni vladi na Dunaju.

Volitve na Štajerskem

Istočasno s Koroško so tudi na Štajerskem v nedeljo volili deželni zbor. Kakor na Koroškem so tudi volitve na Štajerskem pokazale navedeno glasovanje, ki so bili oddani za FPÖ in KPÖ. Tudi novi stranki, ki sta se volitev udeležile — to sta bili Liberalna stranka Avstrije in Neodvisna štajerska domovinska lista — se nista mogli uveljaviti. Dobili sta le 2301 in 494 glasov.

Od 705.000 oddanih veljavnih glasov je na Štajerskem dobila ÖVP 48,4 odstotka glasov. Svoje število glasov je s tem v primerjavi z zadnjimi deželnozborskimi volitvami povečala za 1,2 odstotka. SPÖ je število svojih glasov dvignila za 0,4 odstotka in dosegla skupno 42,1 od-

stotka glasov. FPÖ je utrpela zgubo 1,5 odstotka glasov in dosegla le še 5,8 odstotka glasov, komunisti pa so dobili 3,2 odstotka glasov in s tem utrpeli zgubo 0,6 odstotka glasov.

Z nedeljskimi volitvami se je število poslancev v štajerskem deželni zboru povečalo za 8 in so skupno volili 56 poslancev. Spričo zamotane volilne geometrije je dobila ÖVP 29 poslancev in s tem absolutno večino v deželni zboru. Prej je imela v deželni zboru le 24 poslancev. Socialisti so pridobili 4 poslance in jih imajo sedaj 24. V prid ÖVP je FPÖ izgubila enega poslanca in ima sedaj le še dva, KPÖ pa je obdržala svoj dosedanj mandat.

Nedeljske volitve na Koroškem v številkah

Volitve v deželni zbor minulo nedeljo so pokazale, da hočejo koroški volivci tudi v novem deželnem zboru in v novi deželni vladi nadaljevanje dosedanje deželne politike sodelovanja pod vodstvom socialistov. Nedeljske volitve so nadalje znova pokazale nazadovanje glasov, ki so bili oddani za FPÖ in za KPÖ. Zgubo na glasovih sta ti dve stranki utrpeli na Koroškem kot na Štajerskem, kjer so istočasno volili deželni zbor. Podobno kot na Štajerskem pa so nedeljske volitve tudi na Koroškem znova pokazale, da politične skupine, ki na novo vložijo svoje kandidatne liste, nimajo izgleda, da bi se po tej poti lahko vključile v družbeno politični razvoj in da bi ga sooblikovale.

Kakor že 12 let, bo tudi v prihodnjih petih letih sedelo v koroškem deželnem zboru 18 socialistov, 12 poslancev ÖVP, 5 poslancev FPÖ in 1 komunist. Koroška volilna skupnost — KWG — ni dosegla poslanskega mesta.

Volilna udeležba je znašala 87,5 %, nasproti 94 % pri volitvah državnega zbora 18. novembra 1962 in nasproti 87 % pri volitvah deželnega zbora 6. marca 1960. Od skupno 316.317 volilnih upravičencev jih je volilo 275.340. Veljavnih glasov je bilo oddanih 271.745. Od teh glasov so dobile

	SPÖ	ÖVP	FPÖ	KPÖ	KWG
1965	133.955	89.523	36.493	7.502	4.272
v %	49,3	32,9	13,4	2,8	1,6
1960	126.091	86.454	38.736	7.770	—
v %	48,5	33,3	14,9	2,9	—
1962	137.283	94.639	34.544	8.911	—

SPÖ je po vseh okrajih pridobila na glasovih, medtem ko je ÖVP v okrajih Šmohor, Velikovec in Volšperk na glasovih zgubila. FPÖ je — izvzemši okraj Volšperk — povsod zgubila na glasovih. KPÖ je zgubila na glasovih v okrajih Beljak, Celovec, Št. Vid, Spittal in Velikovec. Po ostalih okrajih in v mestih Celovec in Beljak je na glasovih pridobila.

Na dvojezičnem ozemlju je bilo 71.953 volilnih upravičencev. Od teh se je volitev udeležilo 63.567 in oddalo 62 tisoč 813 veljavnih glasov. Od teh so dobile

	SPÖ	ÖVP	FPÖ	KPÖ	KWG
1965	33.494	18.684	5.385	1.533	3.617
1960	31.817	19.249	5.615	1.827	—
razlika	+ 1.677	— 565	— 230	— 294	—

Po občinah dvojezičnega ozemlja pa so dobile stranke naslednje število glasov:

O b č i n e	S P Ö			Ö V P			F P Ö			K P Ö			K W G
	1965	1962	1960	1965	1962	1960	1965	1962	1960	1965	1962	1960	
Bekšlanj	1830	1815	1727	912	1024	998	136	135	149	81	112	83	159
Bilčovs	291	328	285	262	318	282	74	52	68	16	17	30	75
Bistrica na Zilji	183	169	165	148	177	171	20	23	17	0	1	0	17
Bistrica pri Pliberku	555	587	570	184	331	287	52	56	80	14	46	29	254
Bistrica v Rožu	612	650	662	231	317	274	77	55	77	31	56	37	77
Blače	57	79	74	184	188	191	43	36	33	3	3	6	5
Borovlje	2521	2571	2390	960	1085	955	284	258	349	226	220	227	106
Brdo	363	399	404	265	285	279	45	44	46	3	5	3	27
Čajna	665	653	623	278	308	279	230	214	227	45	60	63	4
Djekše	255	284	337	242	246	217	57	60	61	0	3	0	24
Dobrla vas	1426	1400	1280	921	954	891	113	118	160	62	63	63	147
Galicija	455	445	445	247	283	208	42	62	84	12	9	12	65
Globalnica	236	277	273	196	378	313	30	41	43	6	10	7	226
Goriče	189	180	167	107	124	125	11	12	21	0	3	1	0
Grabštanj	579	597	536	487	463	594	136	146	214	4	11	6	8
Grebinj	617	595	543	724	770	729	191	181	211	6	17	12	30
Hodiše	405	446	409	215	233	192	60	35	28	7	10	9	54
Kostanje	256	231	228	144	138	122	155	146	168	15	9	11	24
Kotmara vas	667	627	588	297	304	321	71	71	64	43	70	53	75
Ledinca	301	377	329	217	290	231	66	60	109	9	10	7	108
Loga vas	567	603	590	279	296	223	217	208	145	46	74	58	57
Marija na Zilji	640	644	588	398	393	334	103	84	134	40	48	46	33
Medgorje	250	241	233	153	159	126	23	33	28	1	2	1	10
Oltmanje	180	192	160	96	96	96	64	54	64	14	5	13	0
Otok	238	228	246	272	297	265	46	34	47	1	13	2	8
Pliberk	872	1031	885	683	884	780	158	103	134	13	37	30	363
Podklošter	2244	2223	2003	758	837	733	283	275	301	271	256	281	64
Pokrče	486	500	469	266	262	262	111	115	93	7	3	0	10
Radiše	106	130	139	65	60	52	21	31	13	1	0	0	31
Rožek	309	389	340	172	212	196	83	85	93	9	11	8	39
Ruda	361	402	436	266	231	252	82	82	112	12	13	9	39
Sele	206	224	222	51	163	90	0	7	5	12	17	15	163
Slovenji Plajberk	118	120	128	58	85	79	11	9	17	12	19	20	34
Straja vas	274	300	273	162	190	204	25	23	25	9	10	3	24
Suha	286	314	272	254	324	309	50	37	66	4	2	9	77
Svelna vas	224	254	199	102	152	123	33	13	44	41	38	45	64
Škocijan	859	874	773	622	699	656	100	112	128	23	23	26	199
Škofiče	578	581	551	216	236	232	49	45	36	30	34	23	55
Šmarječa v Rožu	282	298	256	210	279	207	24	24	35	15	15	20	58
Štefan na Zilji	502	515	503	280	310	289	52	45	59	5	7	3	5
Št. Jakob v Rožu	1276	1331	1227	490	688	585	120	115	143	136	175	203	293
Št. Peter na Vašinjah	503	455	462	236	248	235	42	49	43	14	24	22	14
Št. Tomaž	431	416	415	322	320	317	42	63	58	6	8	3	13
Teholca	593	589	551	308	280	280	39	46	55	30	35	17	2
Tinje	198	213	145	155	141	131	47	48	57	2	2	2	5
Trdnja vas	321	307	264	177	168	141	66	55	61	6	9	5	0
Važenberk	666	710	680	464	510	442	143	121	177	10	14	14	26
Velikovec	1001	931	921	786	810	748	337	331	340	13	28	14	33
Vernberk	955	972	906	363	405	349	213	202	253	47	51	32	25
Veltrinj	1129	1177	1012	549	538	516	292	189	219	29	48	37	15
Vovbre	358	319	322	313	336	342	59	51	59	18	13	15	20
Vrba	894	820	766	623	680	615	285	243	311	28	29	25	15
Železna Kapla-Bela	1356	1323	1334	434	558	478	64	77	85	102	144	125	180
Žihpolje	249	205	196	246	276	253	77	85	111	5	6	3	20
Žitara vas	683	713	674	255	360	330	25	18	17	9	9	8	131
Žrelec	836	749	641	379	357	320	106	90	110	29	35	31	7
Beljak-mesto	10 622	10 944	9854	6 132	6 254	5 205	2 169	2 392	2 597	971	1 242	968	38
Celovec-mesto	18 454	19 778	17 903	15 896	16 679	14 519	5 500	5 260	5 669	1 560	1 860	1 448	217

POŠIROKEM SVETU

LONDON. — Te dni biva na uradnem obisku v Veliki Britaniji sovjetski zunanji minister Andrej Gromiko. Britanski tisk je obisk sovjetskega državnika pozdravil z velikim zanimanjem, saj je mnogo vprašanj, o katerih je treba govoriti — tako vprašanj, ki se nanašajo na odnose med obema državama, kakor tudi vprašanj v zvezi z mednarodnim položajem. Poleg vsega drugega pa je treba razčistiti vprašanja v zvezi z obiskom predsednika sovjetske vlade Kosigina v Veliki Britaniji, do katerega naj bi prišlo že to pomlad.

BRAZZAVILLE. — Narodno gibanje za osvoboditev Angole je objavilo posebno sporočilo, v katerem je rečeno, da se bo oborožen boj angolskega ljudstva proti portugalskim klonizatorjem nadaljeval do popolne zmage — do izbojevanja nacionalne neodvisnosti. Angolsko gibanje je ob tej priložnosti pozdravilo tudi sklep nedavne seje ministrskega sveta Organizacije afriške enotnosti, v katerem je naglašeno, da bo OAE pomagala temu gibanju „kot organizaciji, ki vodi oborožen boj v Angoli“.

WASHINGTON. — Divjanje belih rasistov v južnih predelih Amerike se nadaljuje. Predsednik Johnson je poklical guvernerja Alabame Georga Wallaca v Washington, vendar pri razgovorih ni bilo doseženo soglasje o načinu obravnavanja rasnih sporov. Zato Wallacova policija še naprej brutalno obračunava z demonstranti za enake državljanske pravice, v številnih ameriških mestih pa je prišlo do velikih protestnih demonstracij proti nasilju belih rasistov.

KAIRO. — Odnosi med Združeno arabsko republiko in Zahodno Nemčijo se še naprej zaostrijejo. Predsednik ZAR Naser je povedal, da bo šla Združena arabska republika „do kraja“: če bo Zahodna Nemčija priznala Izrael, potem bo Združena arabska republika pač priznala Vzhodno Nemčijo ter zaplenila zahodnonemško premoženje v Egiptu. S sklepi ZAR se strinjajo tudi vse ostale arabske države, ki so napovedale, da bodo prav tako prekinile svoje odnose z Zahodno Nemčijo, če bi le-ta priznala Izrael.

LJUBLJANA. — V Ljubljani zaseda te dni V. kongres Zveze komunistov Slovenije, ki v navzočnosti delegatov iz vseh predelov republike in številnih gostov iz ostale Jugoslavije razpravlja o aktualnih vprašanjih ZKS in raznih problemih političnega, kulturnega, gospodarskega in družbenega razvoja Slovenije.

VARŠAVA. — Državni svet LR Poljske je za 30. maj razpisal splošne volitve za sejm (skupščina — op. ured.) in ljudske odbore. V 80 volilnih okrajih bodo izvolili 460 ljudskih poslancev. V sedanjem sejmu je 256 poslancev Poljske združene delavske partije, 116 zastopnikov združene kmečke stranke, 39 zastopnikov demokratske stranke in 49 neodvisnih.

MOSKVA. — Sovjetska zveza in Romunija sta podpisali sporazum o dobavih opreme in sodelovanju obeh držav v izgradnji romunskega dela hidroenergetskega in plovne sistema v Djardapu na Donavi. Na podlagi tega sporazuma bo Sovjetska zveza dobavila Romuniji 3 kompletno hidroagregate po 178 megavatov, strojno opremo za hidroelektrarno in posamezne dele za nadaljnje tri hidroagregate, katere bo izdelala romunska industrija.

WASHINGTON. — Predsednik zunanjepolitičnega odbora ameriškega senata Fulbright je pozval ameriško vlado, naj uveljavlja bolj realistično politiko do socialističnih dežel. Dejal je, da nudi Irgovina največje možnosti za sodelovanje Amerike s socialističnimi deželami, njeno izboljšanje pa je mogoče doseči tudi z večanjem menjava na kulturnem in prosvetnem področju. Fulbright je hkrati kritiziral tudi ameriško politiko v Južnem Vietnamu in naglasil, da ameriška politika v tej deželi ne upošteva ciljev obrambe svobode, marveč čisto vojaške interese Amerike v Jugovzhodni Aziji.

DUNAJ. — Centralni komite Komunistične partije Avstrije je sporočil, da bo 19. kongres KPA v času od 27. do 30. maja na Dunaju.

GORICA. — Na povabilo predsednika deželne vlade Furlanije in Julijske krajine dr. Alfreda Berzantija je bila na prijateljskem obisku v Gorici veččlanska delegacija izvršnega sveta SR Slovenije. Tako z italijanske kot slovenske strani je bilo poudarjeno, da je ta obisk velikega pomena za nadaljnji razvoj prijateljskih odnosov in sodelovanja med sosednjima deželama.

NEW YORK. — Generalni sekretar OZN U Tanti se je zameril ameriški vladi, ker je „preveč odlašano“ zastopal mnenje, da je treba krizo v Južnem Vietnamu rešiti po pametnem pogajanju. Da pa je za pogajanja tudi večina ameriškega prebivalstva, kažejo rezultati ankete, ki jo je o tem vprašanju izvedel znani Gallupov inštitut. 81 odstotkov anketirancev se je izreklo za pogajanja, medtem ko je v Veliki Britaniji dalo pritrilni odgovor 77 odstotkov vprašanih ljudi. V tej zvezi pa je vsekakor tudi zanimivo, da je bil U Tanti odlikovan s častno zlato kolajno mesta New York — z utemeljitvijo, da je „državnik izredne hrabrosti“.

BONN. — Zahodnonemški Bundestag se je brez razprave izrekel proti zastaranju nacističnih zločinov ter predlagal zakonske določbe, na podlagi katerih bi bilo tudi po 8. maju mogoče preganjati nacistične zločince. Hkrati je sprejel tudi dva zakonska načrta o prislilni upokojitvi zahodnonemških sodnikov in javnih tožilcev, ki so delali v nacističnih sodiščih. O teh zakonih bo razpravljala še zahodnonemški parlament.

MOSKVA. Pred dnevi so v Sovjetski zvezi že drugič z eno samo raketo izstrelili v vesolje tri umetne satelite, ki nosijo imena Kosmos 61, 62 in 63. Samo v zadnjih treh tednih so v Sovjetski zvezi izstrelili deset umetnih satelitov, iz česar opazovalci sklepajo, da pripravlja Sovjetska zveza za bližnjo bodočnost spel polet človeka okoli Zemlje.

DUNAJ. — Zvezni minister za pouk dr. Piffi-Percevic je v sredo v spremstvu visokih uradnikov ministrstva odpotoval na večdnevni obisk na Poljsko, kjer bo imel razgovore s predstavniki poljskega ministrstva za pouk in zastopniki znanosti ter umetnosti. Na Dunaj se bo vrnil prihodnji torek.

Vloga osrednjih organizacij koroških Slovencev

zveznemu ministru za zunanje zadeve

Po razgovoru predstavnikov osrednjih organizacij koroških Slovencev z zveznim ministrom za zunanje zadeve, ki je bil minuli četrtek v Celovcu, sta Narodni svet koroških Slovencev in Zveza slovenskih organizacij na Koroškem minuli torek zavzeli pismeno stališče k vprašanju, ki so v zvezi z določili člena 7 državne pogodbe. V svoji vlogi zunanjemu ministru Kreiskemu sta zlasti opozorili na tozadevna nerešena vprašanja pred desetletnico podpisu Avstrijske državne pogodbe.

Vloga med drugim vsebuje v glavnem ponovitev predlogov od 8. marca 1960, ki doslej še niso bili rešeni. V njej je zlasti govora o potrebi stalnega komiteja za manjšinska vprašanja, o šolskem vprašanju in o vprašanju nege in pospeševanja kulturnih prizadevanj koroških Slovencev, nadalje o vprašanju enakopravnosti slovenskega jezika, o gospodarskih in socialnih problemih in o ukrepih za zagotovitev nacionalnega miru v deželi.

Uvodoma se osrednji organizaciji koroških Slovencev sklicujeta na Spomenico koroških Slovencev od 11. oktobra 1955 ter na številne vloge in razgovore, ko sta zvezni vladi tolmačili želje in predloge za ureditev manjšinskega vprašanja na Koroškem. Vlogi tudi ugotavljata, da je bil v tej smeri dosežen določen napredek, h čemer so posebej prispevali občasni razgovori med predstavniki vlade in predstavniki koroških Slovencev, ki jih je vpeljal minister za zunanje zadeve. V vlogi pa je tudi poudarjeno, da je bil del konkretnih predlogov, ki sta jih organizaciji dali zvezni vladi 8. marca 1960, doslej vzeti komaj v pretres.

Stalni komite za manjšinska vprašanja

Pri razgovorih 6. decembra 1963 sta osrednji organizaciji koroških Slovencev dali pobudo za ustanovitev stalnega komiteja ekspertov, ki bi imel nalogo, da obravnava odprta vprašanja in izdela sporazumne predloge za njihovo uzakonjenje na pristojnih mestih. Ta komite naj bi sestavljali predstavniki zvezne vlade, koroške deželne vlade in osrednjih organizacij koroških Slovencev. Takšen komite bi reševanje odprtih vprašanj znatno pospešil in jih privedel do rešitve, ki bi bila v prid tako večinskega naroda kot manjšine. Podobni ustanovi obstojata tudi pri italijanski vladi za avstrijsko manjšino na Južnem Tirolskem in pri danskem državnem zboru za nemško manjšino v Severnem Schleswigu.

Šolska vprašanja

Pri deželni šolski svetovi obstoja oddelek za manjšinsko šolstvo, ki ima okrajnega šolskega nadzornika za dvojezični pouk na ljudskih in glavnih šolah, in strokovnega nadzornika za državno srednjo šolo s slovenskim učnim jezikom. Ker pa za nadzorovanje in za reševanje personalnih vprašanj na tej srednji šoli še ni jasnih določil, prosita osrednji organizaciji za posredovanje pri ministrstvu za pouk, da v duhu manjšinskih šolskih zakonov za Koroško reši tudi to vprašanje.

Ker je slovenska gimnazija v Celovcu po svoji ustanovitvi leta 1957 še vedno nameščena v poslopju državne realke in državne realne gimnazije in ker sta ministra za zunanje zadeve in za pouk zagotovila, da bo gradnji lastnega poslopja za slovensko gim-

nazijo dana prednost v gradnji srednjih šol, prosita, osrednji organizaciji za čim prej pričetek gradnje, če ne bo za prehodno dobo najdena možnost za prehod od popoldanskega na dopoldanski pouk. V vlogi urgirata tudi zahtevo po fiskanju potrebnih učbenikov v slovenskem jeziku.

V skrbi za učiteljski naraščaj na dvojezičnih šolah, ki ga bo od leta 1968 šolala pedagoška akademija, zahtevata uvedbo slovensčine in usposabljanje dijakov za pouk v slovensčini v učni načrt te akademije. Za otroške vrtarice na dvojezičnem ozemlju mora biti v zavodu za njihovo šolanje vpeljan pouk slovensčine. V ponovitvi zahteve po javni slovenski kmetijski šoli za fante predlagata v ta namen poslopje Slovenskega šolskega društva v Podravljah, kjer je sedaj privatna slovenska kmetijska šola in tudi potrebni učitelji. Za slovenski gospodinjstvi šoli, ki že imata pravico javnosti, pa zahtevata redne letne podpore, kot jih imajo drugače cerkvene privatne šole.

Nega in pospeševanje kulture

Ker je ljudska prosveta postala v veliki meri, če že ne docela stvar države in javnih ustanov, ponavljata osrednji organizaciji zahtevo po referentu za ljudsko prosveto za Slovence pri deželni vladi in njegovo uzakonjenje v zakonu o ljudski prosveti, ki je v pripravi. Prav tako ponavljata svojo zahtevo po finančnem in državnem pospeševanju slovenskih vzgojnih, kulturnih in športnih organizacij in ustanov. Zlasti pa predlagata, da bi vsakoletni državni proračun vseboval tudi finančno podporo za namene in ustanove slovenske manjšine na Koroškem, s

10. IN 11. APRILA

Ljubljanska opera v Celovcu

V okviru kulturne izmenjave med Koroško in Slovenijo bo v soboto, 10. in v nedeljo 11. aprila 1965 gostovala opera Slovenskega narodnega gledališča iz Ljubljane v Celovcu. Na sporedu letošnjega gostovanja je ruska opera „Knez Igor“ Aleksandra Borodina.

katero naj bi pod nadzorstvom vlade razpolagali osrednji organizaciji koroških Slovencev.

Osrednji organizaciji se v vlogi tudi zavzemata za oprostitev obdavljenosti slovenskih kulturnih organizacij, ki bo podobna olajšavam, ki jih uživajo cerkvene organizacije.

Enakopravnost jezika

V svoji vlogi osrednji organizaciji urgirata tudi uvedbo slovenskega uradnega jezika dodatno k nemškemu in dvojezične topografske oznake na dvojezičnem ozemlju. Da bi bil v tej smeri napravljen vsaj korak naprej, predlagata kot takojšnji ukrep in navmesno rešitev uvedbo dvojezičnih referatov pri vseh uradih, do katerih prihajajo Slovenci. Podobni referati so obstojali že leta 1945.

Gospodarska in socialna diskriminacija

Že pri razgovorih decembra 1963 sta predstavnik osrednjih organizacij koroških Slovencev opozorila na težave in nedostatke v zadržanju javnih ustanov do prizade-

Dragocena vloga Glasbene matice

pri kulturnem delu Slovencev v Italiji

Poleg Slovenskega gledališča v Trstu je nedvomno tržaška slovenska Glasbena matica najvažnejša kulturno-umetniška ustanova Slovencev v Italiji. Njena glavna naloga je seveda v tem, da s svojimi glasbenimi šolami vzgaja mladi glasbeni naraščaj, poleg tega po izpolnjuje važno vlogo pri uveljavljanju zamejskih Slovencev v kulturnem življenju tudi s samostojnimi koncerti.

Glasbena matica ima osrednje glasbene šole v Trstu in Gorici, svoje podružnice pa v Nabrežini, na Proseku, v Trebčah, Štandrežu in Sovodnjah, od letos naprej pa tudi še v Devinu. Na vseh teh šolah je letos vpisanih nad 200 gojencev, kljub temu pa šteje pedagoško osebje le osem glasbenih učiteljev, kar je nedvomno dokaz izredne požrtvovalnosti, posebno če upoštevamo, da ima na primer italijanska glasbena šola „Tartini“ v Trstu za isto število gojencev 70 članov učnega osebja. Vsakoletni nastopi gojencev slovenskih glasbenih šol in pa ugled, ki ga v tržaškem in tudi širšem kulturnem območju uživa orkester Glasbene matice, pa dokazuje, da te šole kljub težavnim pogojem dosegajo lepe uspehe. Vendar pa slovenske glasbene šole nimajo pravice javnosti in morajo njihovi gojenci opravljati zaključne izpite na italijanski glasbeni šoli; da dosegajo pri teh izpiti povprečno zelo dobre uspehe, je le še dokaz več o visoki kvaliteti slovenske Glasbene matice in njenih glasbenih šol.

Pred nedavnim je priredila slovenska Glasbena matica v novem slovenskem Kulturnem domu samostojen večer pod naslovom „Koncert operne glasbe“. Pod vod-

vanj slovenskih zadružnih in kreditnih organizacij. S tem v zvezi v vlogi poudarjata, da še vedno vse okoliščine kažejo na to, da gre v teh primerih za narodno diskriminacijo.

Posebej pa naglašata, da tudi javna sredstva ne smejo služiti namenom, ki so proti koristim in namenom manjšine. Pri tem opozarjata na pliberški primer, kjer zahodnonemški podjetnik, ki je za ustanovitev podjetja v Pliberku prejel pomembne javne subvencije, prepoveduje delavcem slovensko govornico. Istočasno opozarjata, da dobijo društva, katerih dejavnost je očitno naperjena proti koroškim Slovincem, še vedno javne podpore.

Obe organizaciji opozarjata tudi na nedostatek, ko hočejo finančni uradi s 47,2 % obdavčiti popravilo škode, ki so jo prejeli slovenski izseljenci, in prosita za posredovanje pri finančnem ministrstvu za odpravo tega nedostataka.

Zaključno osrednji organizaciji na podlagi dogodkov ob priložnosti proslave 550 letnice zadnjega ustoličenja koroških vojvod v slovenskem jeziku opozarjata na vpliv govtovih nemškonacionalističnih zvez na Koroškem in zahtevata zakonite ukrepe za preprečenje nadaljnjega nacionalističnega hujskastva.

svom dirigenta Oskarja Kjudra je orkester matice predvajal dela znanih mojstrov svetovne operne klasike: Glucka, Puccinija, Čajkovskega, Mozarta, Smetane, Massenet, Bizeta, Borodina, Verdija in Mascagnija. Kot pevski solisti so sodelovali sopranistka Nerina Pelicon, basist Ivan Sancin, sopranistka Milena Furlan, sopranistka Nadja Pertol, altistka Marija Bitenc, sopranistka Ljuba Berce-Košuta, baritonist Darij Zlobec in tenorist Nicolo Macillis. Koncert so morali dvakrat ponoviti, zdaj pa se s istim programom pripravljajo za gostovanje v Kopru, Novi Gorici in drugih krajih Primorske.

KULTURNE DROBTINE

● Kakor smo poročali tudi v našem listu, je prejšnji mesec obhajal znani slovenski pisatelj, dramatik in znanstvenik dr. Bratko Kreft svoj 60-letni življenjski jubilej. Ob tej priložnosti ga je predsednik SFRJ Tito odlikoval s redom dela z rdečo zastavo. Visoko odlikovanje je jubilaru prejšnji teden izročil podpredsednik republiškega izvršnega sveta Beno Zupančič. Slavnosti so se udeležili tudi predsednik republiškega izvršnega sveta Viktor Avbelj, podpredsednik Janko Smole, predsednica GO SZDL Slovenije Vida Tomšič, člana izvršnega sveta Rudi Čačinovič in Ludvik Gabrovšek, tajnik Slovenske akademije znanosti in umetnosti Milko Kos in predsednica Društva slovenskih književnikov Mira Mihelič.

● Slavni filmski umetnik Charley Chaplin in švedski filmski režiser Ingmar Bergman sta dobila v Amsterdamu „Erazmusovo nagrado“ v skupnem znesku 30.000 dolarjev. V Amsterdam bosta odpovala 24. junija, ko jima bo guverner sklada princ Bernard slovesno izročil nagrado.

● Predsednik Slovenske akademije znanosti in umetnosti Josip Vidmar je bil izvoljen za dopisnega člana Akademije LR Romunije, predsednik Jugoslovanske akademije znanosti in umetnosti v Zagrebu dr. Orga Novak pa je postal častni član Romunske akademije znanosti.

Tudi spanje je lahko čas učenja

Pogosto slišimo pripovedovati starše, da so njihovi otroci v šoli tako dobri, da se učne snovi naučijo kar v spanju. Gotovo: to je vsekakor pretirana pohvala in verjetno ne bi našli nobenega otroka, kateremu se ne bi bilo treba učiti tudi v stanju budnosti. Torej je taka »pohvala« več ali manj le rečenica, pa kljub temu skriva v sebi tudi nekaj resnice. Medtoda učenja v času naravnega ali sugeriranega spanja — imenujejo jo hipnopedija — vzbuja namreč vse večje zanimanje javnosti in je zdaj celo že znanstveno dokazano, da lahko človek pod posebnimi pogoji v času spanja sprejema in si zapomni tisto, kar mu drugi govorijo. Na kakšnih fizioloških zakonih je osnovana hipnopedija in iz česa je sestavljen mehanizem hipnopedskega vpliva?

Ugotovljeno je, da lahko včasih med običajnim spanjem človek opravi smotno umsko delo. So dejstva, ki to potrjujejo. Na primer: Voltaire je med spanjem sestavljal pesmi in ko se je zbudil, jih je hitro zabeležil; pri tem pa pesmi niso zahtevale niti veliko izpopolnitev. Komponist Tartini je nekaj svojih sonat skomponiral potem, ko jih je med spanjem slišal v izvedbi nekoga drugega. Znani so primeri matematikov, ki so v spanju rešili težke naloge.

Danes je mehanizem takega ustvarjalnega spanja dobil ustrezno fiziološko pojasnilo. Sovjetski znanstvenik Vasilijev ugotavlja, da v teh primerih ni ničesar neobičajnega. Spanje ljudi, absorbiranih z ustvarjalnim procesom, je često nepopolno. Tisti deli možganske skorje, ki intenzivno

delajo podnevi, tudi med spanjem ne nehajo delovati; nanje še naprej delujejo dražljaji in so zaradi tega »v pogonu« tudi ponoči. V tem primeru govorimo o tako imenovani »dežurni točki«.

Lahko bi našli veliko število primerov takega naravnega spanja z »dežurno točko«: spanje utrujene matere, ki ji ne pretrga sna še tak hrup, medtem ko jo najmanjši šum otroka takoj zbudi; primer takega spanja je lahko tudi »avtomatizem« mišic pri pticah, ki plavajo — da bi obdržale ravnotežje, lahko ptice, ki ponoči spijo na vodi, veslajo z eno nogo in pojaviti se mora samo večji val, da se ptica zbudi.

V osnovi hipnotičnega kot tudi naravnega spanja je mirovanje, toda »dežurna točka« ostane v možganski

skorji. Z njeno pomočjo se ustvari govorna zveza med hipnotizerjem in hipnotiziranim. Sugestija z besedami v času hipnotičnega spanja je prenos predstav z enega človeka na drugega brez kakršnega koli odpora in razmišljanja osebe, na kateri izvajajo eksperiment.

Stanja spanja in hipnoze lahko prehajajo druga na drugo. Če je prekinjena pogovorna zveza v hipnozi, bo hipnotično spanje postopoma prešlo v naravno s poznejšo prebuditvijo. Prav tako človek, ki včasih spi v običajnem spanju, v snu govori in v nekaterih primerih se lahko hipnotizer temu »razgovoru« pridruži. Znani pa so tudi primeri, ko se je v določenih pogojih vzpostavljala zveza s tistim, ki je spal, in se je ustvarjala možnost zdravstvenega ali drugega delovanja. Recite na primer otroku, ki spi v običajnem snu, naj se obrne, in takoj bo izpolnil naročilo, ne da bi se zbudil.

V Moskvi je skupina učenjakov napravila serijo poskusov na področju hipnopedije. Metoda je bila taka, da so govorno gradivo, posneto na magnetofonskem traku, med spanjem večkrat predvajali. Dobljene rezultate bi lahko na kratko zbrnili tako:

Predvajano gradivo: (tuje besede) so si udeleženci poskusne skupine za-

pomnili in ga reproducirali dva- do trikrat bolje kot kontrolne skupine. Kratke, običajne besede so si zapomnili hitreje kot dolge. Znatno lažje je osvojiti in reproducirati ločene besede kot povezan tekst, kjer je potrebno sodelovanje smiselnega, logičnega pomnjenja. Učenjaki menijo, da hipnopedija lahko zamenja samo mehanično pomnjenje, učenje, zato jo uporabljajo samo za učenje šifer na pamet, tujih besed in podobnega gradiva, ki si ga v osnovi zapomnimo mehanično. Govorno informacijo, predvajano v snu, so bolje sprejeli tisti, ki so kazali željo in pripravljenost, da se učijo.

Sposobnost osvajanja gradiva v času hipnopedije se je znatno povečala pri osebah, ki so jim pred hipnopedijsko seanso dali ustrezno sugestijo in navodila za osvajanje govorne informacije. Dobljeni podatki so omogočili zaključek, da je za hipnopedijo najprimernejša perioda površinski, ne pa globoki sen, ki nastopi 20 do 30 minut potem, ko je človek zaspal.

Učinek hipnopedijskih seans so preizkusili na skupini 57 učencev. S pomočjo magnetofona so ponoči večkrat (30—40) ponavljali angleške in latinske besede z njihovim ruskim prevodom. Ko so se učenci zbudili, so jih vprašali, katere besede so si zapomnili. Potem so prebrali spisek

besed in učence ponovno vprašali, da bi ugotovili, koliko besednih pomenov so si zapomnili. Poskusi so pokazali, da ponavljanje hipnopedijskih seans ne utruja in ne zmanjšuje delovne sposobnosti udeležencev eksperimentov.

V zadnjem času pa delajo poskuse tudi z učenjem med naravnim spanjem. Po podatkih tega poskusa si lahko človek med spanjem zapomni 92 do 100 odstotkov učnega gradiva. Skupina, ki se je učila s pomočjo hipnoinformatorjev, je pokazala večje znanje od skupine, katera se je učila po običajni metodi.

Sovjetski znanstvenik Blizničenko trdi, da se učenje tujega jezika s pomočjo hipnopedije lahko skrajša 3- do 6-krat. Zdjaj se postavlja vprašanje, ali hipnopedijo že zdaj lahko na široko uporabljajo v šolskih ustanovah. Na to vprašanje strokovnjaki odgovarjajo, da še ne. Prej je treba rešiti vprašanje neškodljivosti takega učenja. Dokazati je treba, da sistematično govorno delovanje v času naravnega sna ne utruja učencev, ne zmanjšuje njihove delovne sposobnosti in ne povzroča funkcionalnih motenj v živčnem sistemu.

Lepega dne pa bomo gotovo tudi na ta vprašanja dobili zadovoljiv odgovor in potem res ne bo več pretirana trditev, da je tudi spanje lahko čas učenja.

Škofičani so spet pokazali svojo ljudskoprosvetno žilico

Kdor se je v nedeljo 21. februarja udeležil prosvetnega večera, ki ga je priredilo škofiško prosvetno društvo „Edinost“ pri Bürgerju v Škofičah — in teh je bilo več sto — je spoznal, da postaja ta že tradicionalna vsakoletna prosvetna prireditev Škofičanov in sosednih društev v Logi vasi in Hodišah res prireditev posebne vrste. Posebne vrste zaradi tega, ker je v njenem sporedu prostora za oba deželna jezika in ker število sodelujočih iz leta v leto narašča. Letos se je hvaležnim gledalcem in poslušalcem predstavilo že nad 50 sodelujočih starih in mladih prosvetašev. To pa je število, ki ga v našem času na po-deželju ne naletimo zlahka na kakšni prireditvi.

Da je moral biti pri takem številu sodelujočih spored pešter, se razume samo po sebi. Od domačega družstva, ki je prosvetni večer priredilo, sta sodelovala moški in mešani pevski zbor, igralska družina in društveni trio pod vodstvom Mira Miškulnika s pevcema Reziko Pörtlischevo in Mihijem Nočnikom, kot najprikladnejša novost pa otroški pevski zbor, ki je sestojal iz otrok od petih let starosti naprej. Njihov prisrčen nastop je pripravil neumorni zborovodja

škofiškega društva Tone Umek. Kakor vedno, so se prosvetnega večera udeležili tudi pevci iz Loge vasi in Hodiš, ki so s samostojnim nastopom pod vodstvom zborovodij Hanzija Aichholzerja in Foltija Pavliča spored še popestrili ter se predstavili tudi v skupnem nastopu s škofiškimi pevskimi zborom. Za prijetno vzdušje in povezavo tako med posameznimi nastopi kot med nastopajočimi in publiko, je spet šegavo skrbel Kori Pörtlisch, ki je zlasli v svoji

„občinski kroniki“ spustil marsikatero šaljivo in zbadljivo.

Uspel večer, katerega spored se je vsebinsko lepo prepletal in kjer je pri nastopih prišel poleg slovenskega tudi nemški jezik lepo do veljave, so zaključili s prosto zabavo, kjer so k plesu zaigrali muzikantje iz Kranja svoje vedre viže.

Ko Škofičanom k uspeli prireditvi čestitamo in jo postavljamo za zgled drugim društvom, jih istočasno prosimo, da oprostijo zakasnitev poročila, do katere pa ni prišlo po krivdi uredništva.

BILČOVŠ:

Naši muzikantje so se postavili

Naše prosvetno društvo „Bilka“ nam je v nedeljo pred volitvami nudilo pestro družabno prireditev, ki je vsebovala nastop obeh pevskih zborov, moškega in mešanega, igralske družine z dvema kratkima veseloigramoma ter mladih godbenikov, ki so novost v zgodovini več kot 50 letnega delovanja našega društva.

S tem sporedom so naši prosvetaši nastopili dvakrat in sicer popoldne in zvečer. Če je prvi nastop zvalil občinstvo v veliki meri iz radovednosti, kako se bodo odrezali naši mladi muzikantje, je ve-

černi nastop privabil ljudi še zaradi tega, ker so jih hoteli tudi videti in slišati. Vsekakor je bila Miklavževa dvorana obkrat polno zasedena.

Mešani zbor je nastopil predvsem z novimi pesmimi, ki so šle poslušalcem k srcu in sprožile med njimi spontane aplavze. Istega priznanja sta bila deležna tudi dobro upeli moški zbor ter izvežbana igralska družina, katere veseloigre je spremljal neprenehni smeh.

Visek družabne prireditve pa je prišel, ko so nastopili naši mladi muzikantje, kvartet, v katerem igra Foltej Kulnik trobento, Izidor Boštjančič gitaro, Joško Boštjančič harmoniko, Marjan Einspieler pa kontrabas. Nihče ni pričakoval, da se bodo ob svojem prvem nastopu tako odrezali, kot so se. Vsi so namreč še mladi, nobeden čez 20 let, poleg tega pa so samouki. Kar so nam zaigrali, so se naučili sami, vse pa je bilo ubrano in lepo podano. Ko se med društveniki zlasti za njihovo prizadevanost prisrčno zahvaljujemo, istočasno želimo, da bi tudi v bodoče z isto vnamo gojili to vrsto prosvetne dejavnosti in z njo popestrili prizadevanje naših društevnikov, nam hvaležnim poslušalcem pa nudili čim več prijetnih domačih viž.

Kmečki visokošolski tečaj v Celovcu

Koroška kmetijska zbornica je v času od torka do četrtega priredila v Celovcu svoj letošnji sedemnajsti kmečki visokošolski tečaj. To kmečko izobraževalno prireditev je kakor po navadi začel predsednik kmetijske zbornice, državni poslanec Gruber. Za njegovim uvodnim in pozdravnim nagovorom je docent kmetijske visoke šole Stuttgart-Hohenheim dr. Bischof imel predavanje o predpogojih in možnostih za poenostavitev kmetijskega obrata, nakar je govoril direktor za rastlinsko proizvodnjo tirolske kmetijske zbornice,

dipl. ing. dr. Kurt Liebscher o sodobnem siliranju.

V sredo so nato sledila predavanja »Tržna vprašanja avstrijskega kmetijstva«, o čemer je govoril dr. Korbl od konference prezidentov kmetijskih zbornic Avstrije, — »Poenostavitev kmetovanja in mehanizacija«, kar je obravnaval prof. dipl. ing. dr. Karl Rehl od dunajske šole za kmetijstvo, in »Avstrijsko višinsko govedo na svetovnem trgu«, kar je razčlenil kmetijski direktor salzburske kmetijske zbornice dipl. ing. dr. Santner.

Zadnji dan tečaja sta govorila docent dipl. ing. dr. Erwin Niesslein in dvorni svetnik v pokoju dr. Haller. Prvi je obravnaval vprašanje oblik skupnosti v kmečkem gozdu, drugi pa vprašanje gozdnega gospodarstva agrarnih skupnosti in sosesčin na Koroškem in njihov zgodovinski razvoj.

O tečaju — ki je bil tudi tokrat dobro obiskan in kjer je prišlo do zelo važnih diskusij — in o bistvenih problemih, ki so bila načeta, bomo na drugem mestu še podrobneje poročali.

KOLENDAR

Petek, 19. marec: Jožef
Sobota, 20. marec: Feliks
Nedelja, 21. marec: Benedikt
Ponedeljek, 22. marec: Lea
Torek, 23. marec: Oton
Sreda, 24. marec: Gabriel
Četrtek, 25. marec: Marij. ozn.

Letošnja dela na državnih cestah

Zvezno ministrstvo za trgovino in obnovo je odobrilo načrt gradenj in zboljšanj na državnih cestah na Koroškem za leto 1965. V ta namen bo letos 222 milijonov šilingov na razpolago. Od tega zneska bo odpadlo 35 milijonov šilingov za vzdrževanje, 178 milijonov šilingov pa za gradnjo cest. Preostali znesek je namenjen za nakup orodja in vozil za upravo državnih cest.

Na področju gradnje cest bodo letos med drugim delali na Tržaški državni cesti med Celovcem in avstrijsko-italijansko mejo in sicer v območju Vrbskega jezera, med Lipo in Vernbergom in pri Megvarjah. Na Rožanski državni cesti bodo letos nadaljevali z gradnjo ceste skozi Borovlje, med Galicijo in Miklavčevim, v Pliberku ter med Suho in Labotom. Na novo pa bodo pričeli z gradnjo v Ločah, na Bistrici v Rožu, med Šmarjeto in Apačami ter v Dobu pri Pliberku.

Poleg tega bodo med drugim zboljšali državne ceste v Bistrici na Zilji, v Straji vasi, na Korenskem sedlu, pri Sapotnici in Ljubeljskem predoru, med Železno Kaplo in Jezerskim sedlom ter med Labotom in državno mejo na Viču.

TO IN ONO

od Šmohora do Labeča

STRAJA VAS. — V petek je prišlo na Tržaški državni cesti v območju občine Straja vas do hude karambolaže, ki sta jo povzročila dva italijanska tovornjaka s priklopnima vozovoma, vsled česar je bila cesta eno uro zaprta za ves promet. Škoda na avtomobilih je znašala 50.000 šilingov.

BELJAK. — Po letnem poročilu, ki ga je za leto 1964 izdal beljaški komisariat zvezne policije, je lani obmejne prehode po železnici v Poklostru in v Področici ter cestni prehod na Vratih, ki jih kontrolira komisariat, prekoračilo nad 6 milijonov potnikov, kar je za pol milijona več, kot v letu 1963. Mejni prehod v Področici je prekoračilo 1,113.000 potnikov ali za 25 tisoč več kot predlanskim. Poročilo tudi ugotavlja, da se potniški promet na meji vse bolj prelaga od prometa po železnici na promet po cesti.

CELOVEC. — V četrtek minulega tedna je notranji minister Czettel v svoji funkciji prvič obiskal Celovec in ob tej priložnosti vpeljal novega varnostnega direktorja za Koroško, dr. Strako, in novega direktorja celovške policije, dr. Luggauerja, v svoji funkciji. — Pred kratkim so v Celovcu v sklopu prizadevanj za zboljšanje avtomobilskega prometa v mestu in na glavnih prometnih žilah iz mesta razpravljali o projektu za podvoz na Rožanski cesti. Ta cesta ni nič manj frekventirana kot cesti proti Velikovcu in Beljaku, promet na njej pa močno ovira promet na železnici Celovec—Beljak, ki je ena najbolj frekventiranih železniških prog v Avstriji.

SLOVENJI PLAJBERK. — Kako je pomanjkljiva skrb za čiščenje ceste v zimskem času lahko usodna, je pokazal dogodek v petek popoldne na cesti od Sapotnice do Slovenjega Plajberka. V Žabnici se je isto popoldne pri smučanju nevarno ponesrečil nek uradnik celovškega magistrata. Potreben je bil rešilni avtomobil, ki pa je prišel v Žabnico z štiriurno zamudo, ker se na cesti ni mogel križati z avtobusom, ki je v tem času vozil iz Slovenjega Plajberka v Borovlje. Cesta v Slovenji Plajberk je namreč samo enotirna, čeprav je zaradi lepih smučišč v dolini Žabnice skoraj vsak dan natrpana z avtomobili. Ker avtobus in rešilni avtomobil nista mogla mimo drugega, je moral rešilni avtomobil voziti 4 km ritenski, preden se je našel prostor, da se je z avtobusom lahko križal. Ta dogodek bi moral biti za pristojne kroge dovolj resno opozorilo, kako nujna je v tem območju rešitev problemov cestnega prometa.

SINČA VAS. — V četrtek minulega tedna je v kinodvorani v Sinči vasi izbruhnil požar, ki ga je zaradi pomanjkanja vode 5 požarnih bramb komaj zadržalo. Škoda znaša 250.000 šilingov.

Treh naših rojakov iz Maribora ni več

Tudi med koroškimi rojaki v Mariboru vihti smet svojo koso. V kratkem času so ji podlegli trije naši rojaki in sicer prof. Filip Gasperin, doma iz Mlinar ob Zilji, Gusti Lajnišič iz znane Kobentarjeve hiše v St. Jakobu v Rožu in Ivan Feinig, rodom iz Sveč.

Filip Gasperin je umrl v 87. letu starosti. Gimnazijo je obiskoval in končal v Beljaku, univerzo pa na Dunaju, kjer je ostal tudi kot srednješolski profesor francoščine v službi. Leta 1918 se je preselil v Maribor, kjer je do svoje upokojitve poučeval na realki in na gimnaziji v Mariboru.

Gustijo Lajnišič je smrt zajela pred tremi tedni, njen soprog dr. Srečko Lajnišič pa je umrl lani. Umrla je v 67. letu starosti.

Solski upravitelj v pokoju Ivan Feinig je dosegel starost 77 let. Ker leta 1902 ni bil sprejet v pripravništvu celovškega učiteljskega, je odšel v Maribor, kjer je maturiral leta 1907. Njegova prva učiteljska služba je bila na Brdu pri Šmohoru. Ker je v šolo uvajal pouk slovenščine in ker je bil med domačini zelo priljubljen, so nemški nacionalisti kmalu dosegli njegovo premestitev na šolo v Libuče, nakar je bil imenovan za šolskega upravitelja na enorazrednici v Tunelu, kjer je služboval in se udeleževal narodnostnega življenja do mobilizacije leta 1914. Po končani vojni leta 1918 je nastopil službo šolskega upravitelja v Mežici, nato pa v Mariboru. Posebno rad se je zadnje

čase spominjal prijetnega srečanja s svojimi nekdanjimi učenci, ki so mu ga pred nekaj leti priredili na Holmecu.

Od vseh treh koroških rojakov se je ob odprtem grobu poslovil predsednik Kluba koroških Slovencev v Mariboru, Tone Brandner, od Ivana Feiniga pa tudi Janko Gačnik v imenu učiteljstva ter dekan iz Prevalj.

OB PRIČETKU GRADNJE ELEKTRARNE BISTRICA V ROŽU:

Tudi projekt elektrarne Rožek je že gotov

Zadnjič smo na kratko poročali o sklepu Nadzornega odbora Družbe avstrijskih dravskih elektrarn (ÖDK), da bodo le-ta pričela takoj z neposrednimi deli za gradnjo elektrarne Bistrica v Rožu. Medtem je bilo na novinarski konferenci, ki jo je družba priredila v sredo minulega tedna, sporočeno, da ima tehnično tudi že zgotovljen projekt za elektrarno Rožek in da njeni strokovnjaki že delajo na projektu za tretjo elektrarno v Rožu, to je za elektrarno Humperk.

Projekt elektrarne Rožek, kjer gre samo še za vprašanje financiranja gradnje, predvideva zajezitev Drave pri Brojeh zahodno od Rožeka. Tamonjši jez bo 15 m visok. Medtem, ko struga Drave zavije v loku mimo Rožeka, bo za elektrarno, ki bo stala vzhodno od Rožeka v višini Loč pri St. Ilju ob Dravi, speljan od Broj 3.400 m dolg odprt kanal skozi hrib južno od Rožeka, na njegovem koncu pa bo stala elektrarna podobne zmogljivosti kot elektrarna Bistrica v Rožu. Jezero pred jezom v Brojeh bo segalo do izliva Zilje v Dravo.

Družba dravskih elektrarn pa v osnutku pripravlja tudi že projekt za elektrarno pod Humperkom, ki je predvidena kot tretja od sedmih elektrarn na Dravi v Rožu. Jez za to elektrarno je predviden nekaj metrov zahodno od železniškega mostu čez Dravo in bo visok 10 metrov. Tudi tukaj bo pred jezom nastalo jezero, ki bo segalo tja do šentjanških dravskih logov in ki bo doseglo največjo širino zahodno od serpentini

ceste po humperškem klancu. Na južni strani Drave bo zgrajen razmeroma dolg nasip, s katerim bo preprečeno preplavljenje kmetijskih zemljišč v tem območju. Zmogljivost te elektrarne bo podobna oni v Labotu.

Na vrsti so: Volitve v zbornico obrtnega gospodarstva

Kakor smo že poročali, bodo na podlagi zveznega zakona o volitvah v trgovinske zbornice v nedeljo, 25. in v ponedeljek, 26. aprila 1965 volitve v koroško zbornico obrtnega gospodarstva. Ta dneva bodo koroški obrtniki volili svoja strokovna zastopstva v zbornici. Kandidati za ta zastopstva morajo biti imenovani do ponedeljka, 5. aprila. Predlogi morajo biti podpisani od najmanj 5 % volilnih upravičencev vsake strokovne skupine v zbornici. Le če strokovna skupina šteje več kot 1000 članov, zadostuje podpis 50 volilnih upravičencev v skupino.

Skupno bo pri teh volitvah voljenih 53 odborov strokovnih skupin v sekciji obrt, 22 odborov strokovnih skupin v sekciji industrija, 31 odborov strokovnih skupin v sekciji trgovina, 8 odborov strokovnih skupin v sekciji denarnih, kreditnih in zavarovalniških zavodov, 10 odborov strokovnih skupin v sekciji promet in 9 odborov strokovnih skupin v sekciji turizem.

Volilno pravico ima vsak član strokovne skupine, če je vpisan v volilni imenik. Volilni imeniki ležijo pri zbornici obrtnega gospodarstva v Celovcu in pri njenih okrajnih podružnicah. Kraje volitev in volilnih lokalov bomo objavili v prihodnji številki.

Gostovanje dunajske „Revije na ledu“ v Celovcu:

Rekorden inozemski obisk

Letošnje šesto gostovanje dunajske »Revije na ledu« v Celovcu, ko je v času med 24. februarjem in 9. marcem nastopala s sporedom »Svet pleše«, je bilo deležno rekordnega obiska. Predstave si je ogledalo 73.072 ljudi.

Najmočnejši obisk je prišel iz Slovenije in Hrvaške. Z več sto avtobusi in posebnimi vlaki je na obisk revije prišlo v Celovec 24.000 ljudi, medtem ko jih je prišlo iz severne Italije 10.000. Ostali obiskovalci revije so prišli iz Strajerske, Salzburga, Vzhodne Tirolske in Koroške. Lansko gostovanje revije v Celovcu si je ogledalo 63.000 ljudi, od tega 12.000 iz Slovenije in Hrvaške, 4000 pa iz severne Italije.

Z gostovanjem revije je tudi minila letošnja zimska sezona v celovški mestni hali. Tla halle, ki so bila doslej pod ledom, nasipajo sedaj s peskom, halo samo pa pripravljajo za drugi jahalni turnir, ki bo 3. in 4. aprila tega leta.

Večji od Aten ali Rima...

Več kot tisoč let je bilo mesto prazno v pusti dolini, ki v njej gospodarijo le vetrovi, in vendar je le 55 kilometrov od sedanjega glavnega mesta Mehike, Mexico Cityja. Počasni počasi je izginjalo v prodirajočo zemljo s svojimi čudovitimi palačami in templji, s pisanimi freskami in kot dih tanko keramiko, da je na koncu le nekaj topih piramid in gomil označevalo grob velikega mesta. Celo njegovo ime so pozabili.

Azteki, ki so prišli čez nekaj stoletij do teh piramid, so krstili kraj za Teotihuacan — »kraj, kjer so ljudje postali bogovi« — in so se mu v grozi izogibali. Ker v piramidah ni bilo zlata, so se jim izognili kot osvajačni Španci. V zadnjih letih so kraj odkrili spet turisti, ki so v množicah prihajali iz Mexico Cityja, da bi lahko splezali na mogočno Piramido Sonca in Piramido Lune. In četudi so arheologi že davno slutili, da je Teotihuacan

ZANIMIVOSTI IZ ZNANOSTI IN TEHNIKE

Prvič je uspelo astrofizikom inštituta za proučevanje planetov pri observatoriju Goldstone v kalifornijski puščavi Mojave poslati radarske valove proti Merkurju in jih znatno oslabiljene ponovno prestražiti po odboju od tega planeta. Za zdaj so ugotovili samo to, da ima mali, zelo oddaljeni planet, ki je nanj spričo bližine Sonca težko usmeriti radarske valove, močno razpokano, vzpetin in globeli polno površino.

Po podatkih, ki jih je objavilo ameriško združenje za proučevanje in zdravljenje raka, je po zaslugi kirurgije, radioaktivnega obsevanja in kemoterapije »popolnoma ozdravelo« skupno 1,2 milijona bolnikov z rakom. [»Popolnoma ozdraveli« so tisti pacienti, ki se jim bolezen ne ponovi v obdobju petih let.] Možnost ozdravitve se je potemtakem povečala od 14 na 33 odstotkov.

Nemški zdravniki Demling, Ottenjahn in Hässler so ugotovili po pregledu 24 ljudi, da se med vsakim razburljivim televizijskim programom poveča množina žleznice kisline za 50 odstotkov. Kakovost sporeda pri tem ni odločilnega pomena; dolgočasne oddaje je mogoče označiti s tega stališča kot najbolj zdrave.

Deset ekspedicijskih naj bi končno našlo odgovor na vprašanje, kdo je naselil otoke Južnega morja. Nove najdbe keramičnih izdelkov na Velikonočnem otoku podpirajo teorijo norveškega amaterskega raziskovalca Heyerdahla, da so bili to Peruanci. Ker pa so našli tudi japonske keramične izdelke v Peruju, je istočasno nastala domneva, da sta bili Azija in Južna Amerika že zelo kmalu v medsebojnih stikih, in sicer po vodnih poteh na Pacifiku.

Prvič po desetletjih prihajajo poročila o zmagah znanosti v boju z »belo smrtno« — levkemijo. Iz ameriškega onkološkega inštituta v Bethesda poroča dr. Ralph Johnson, da se mu je s kombinirano kemično in obsevalno terapijo posrečilo 70 odstotkom miši, ki so zbolele za levkemijo, podaljšati življenje za 60 dni. Pri avtopsiji poginulih živali je dr. Johnson ugotovil, da so se naselile levkemične celice v možganih in osrednjem živčnem sistemu. Istočasno poroča britanska zdravnica dr. John Martin in dr. Nigel Compston o uspehih v boju proti levkemiji, ki sta jih dosegla z uporabo zdravila iz neke rastline z Madagaskarja.

Okameneli smehljaj

65

JOZE CIUHA



Blagim dušam se ob ostrih besedah hitro zviša glas. Mamici pa se je zvišal in zatresel hkrati:

»Kako jih morete zagovarjati! Gotovo jih ne poznate. Saj niso vredni drugega kot atomske bombe. Za te bi bila atomska bomba ravno prav. Saj ne znajo drugega kot goljufati in krasti.«

George ni bil vzgojen v Angliji. Privzdignjeni in drhteči glas ga ni omečil. Pokazal je malo smisla za orokavičeno kavalirstvo, kajti dejal je:

»Kar se kraje tiče, gospa, so Angleži slabši od zamorcev. Zamorci verjelno res kradejo in verjamem vam, da kradejo, toda kradejo na drobno: malenkosti kratka. Nekateri gotovo samo zato, da lahko živijo. Angleži pa kradejo na debelo: in to še zdaleč ne zaradi golega življenja. Sicer pa poznate to življenje dosti bolj od mene. V teh krajih kradejo že štiristo let, le da tega, kar počnejo, ne imenujejo kraja. In vendar gre za kraja.«

Gospa ni našla pravih besed: bila je zmedena. Ameriški sopotnik je bil skrajno negalanten in nesramen: žalil jo je. K temu pa še ni nehal:

»In kaj počne v Džibutiju vaš mož, gospa, če je tam tako strašno? Čemu živite v tem peklu, med vsemi temi izvrženci?«

Bilo je hudo. Lica so ji obledela in glas je ponižala. Bil je brez zvoka, ko je skoraj šepnila.

več kot le obe piramidi, je le malo lopat zmotilo mesto, pokrito z debelo odejo kaktusov.

Mehiški predsednik Adolfo Lopez Mateos pa je na pobudo arheologov sklenil Teotihuacan ugrabiti zemlji in pozabi. Z izdatnim kreditom 1.300.000 dolarjev se je arheolog Jorge Acosta s 550 delavci lotil dela — s krampi in lopatami. Za to predstražo je nastopilo 37 arheologov in restavratorjev, ki so pobirali vse — od kamnitih konic kopij do žrtvenih nožev iz obsidiana. Po dolgih mesecih kopanja in iskanja je tudi najbolj optimističen arheolog v Mehiki prišel do spoznanja, da so zelo podcenjevali obseg mesta Teotihuacan. Acosta je izjavil: »Zdaleč najlepše mesto Amerike pred Kolumbom, pa ne le najlepše, tudi največje. Večje od Aten in večje od Rima...«

Na svojem višku je imel Teotihuacan četrtilijona prebivalcev. Grajen je bil v koncentričnih krogih okrog osrednjega prostora, ki ga je delila široka avenija — arheologi so jo imenovali za Avenijo mrtvih. V tem središču so bile piramide in svetišča, tržnice in prostorni trgi, naokoli pa so bila bivališča in kmetije, na kilometre daleč od središča. Mesto je bilo poslikano v živih barvah, prevladovala pa je kot kri rdeča. Palače in templji so bili poslikani z rdečim vulkanskim prahom in naravnim železnim oksidom, ki so ga s kamni zgledali do močnega leska. Vse ulice so bile tlakovane z nekakšnim kot kamen trdim in decimeter debelim ometom.

»Če bi po teh stopnicah curljala kri, je ne bi razločil,« pravi Acosta. In kri je zares tekla. Arheologi so našli slike človeških src in poleg njih žrtvene nože. Našli so tudi plitve posode iz odsekov človeških lobanj pa velike rumene in rdeče skledne polne človeških stegenic in medenic, ki morda pričajo, da so v Teotihuacanu poznali kanibalizem. Božanstvo rož Čikom Ksočitl pa je zahtevalo poseben obred samožrtvovanja, pri čemer so »darovalci« odrezali svoj prst ali veke, prestregli kri na papir in ga nato zažgali v glinastih skodelicah.

Za to skrivnostno ljudstvo kažejo ostanki, da ni bilo tako bojevito kot Azteki in ne tako prosvetljeno kot Maji. Teotihuacanu so vladali duhovniki, ki so upodobljeni večinoma sede. Živelo je v lepo poslikanih sobah in pridelovalo koruzo, fižol in buče. Razen umetniškega in arhitektonskega prispevka srednjeameriški kulturi mu gre tudi zasluga za prvo večje mesto, prvo pravo mesto. Nenadoma pa so na višku svoje civilizacije izginili, zapustili za seboj le svoje orjaško prazno mesto in eno izmed najtrših arheoloških ugank sedanosti.

Ali je mesto opustela lakota ali kuga? So ga razrušili sovražniki? Arheologi dvomijo. Pravi, da bi se trepeče ljudstvo izselilo, pa ni najti nobenih sledov izselitve. Za sovražniki pa bi ostalo vsaj kakšno kopje ali sulica tuje izdelave, pa je ni najti. In vendar so naleteli na sledove nasilja. Ko so odkopavali Palačo metalje, svetišče na dvanajstih stebrih, ki jih krasijo v kamen urezane, metaljem podobne figure, so naleteli na izdatne sledove oglja, ki pričča, da je tempelj zgorel.

Acosta meni, da je bila nekakšna verska državljanska vojna. Mogoče so hoteli nekateri postaviti novega boga. Končalo pa se je vse z orjaškim požarom, ki se je razplamtel nad lesom v zgradbah, v orjaških brunih lesenih stropov in slamnatih strehah. In ta ogenj je mestu prinesel smrt.

»Predrzní ste, gospod. Čemu vpletate v to mojega moža. Povem vam (obrnila se je proti vsem, ki smo poslušali), da dela od zore do mraka. Da gara. Ne rečem, saj zasluži, vendar se ugonablja. Pa nikar ne mislite, da ima kdo usmiljenje z njim.«

Zavladala je neprijetna tišina. Tudi Georgeu je bilo nerodno. Taki pogovori kvarijo vzdušje. Večina gostov se je nemo dvignila in zapustila jedilnico. Ko je bila ta že skoraj prazna, je George dejal, kot da govori samemu sebi:

»I was stupid — bil sem neumen, da sem se spustil v ta prepir. Saj je brez koristi in čisto odveč. Zdaj bo še ta postrani gledala. Toda taka reč me jezi. In naposled je začela še o usmiljenju: tolsta možnja terja usmiljenje. How incredible stupid the people are. Angležem bi besedo »usmiljenje« sploh prepovedal: v časopisu berejo, da so v Kongu pobili 50 ljudi, naslednji dan, da so jih pobili 200 in potem 500, in nihče se zaradi tega ne razburja. Ko pa prečitajo, da je na lovu v Indiji edinburški vojvoda ustrelil tigrá, ogorčeni vzklíknejo: Kakšna nečlovečnost!«

Potem je še dolgo govoril, da take stvari niso nedolžne, kot se zdijo. Ker so taka mnenja nalezljiva kot kuga. In botrujejo jim močni strici. Da se tako rodi spaček, kot je bil fašizem, ki je bil sicer nečloveško deformiran, a je vendar dobro korakal in streljal. Kajti iz zgodovinskih zaključkov pride do zablod in iz kuge pride kuga. Govoril je o Nietzscheju, D'Annunziju, Ezri Poundu, Ayn Randovi, Knutu Hamsunu in drugih, kot o primerih velikih duhov, ki so se ovenčali z njenimi znamenji.

*

Pred dobro uro smo zapustili Port Said: zapluli smo v Sredozemsko morje. Včeraj popoldne so se oblaki še bolj zgostili. Preden smo dosegli Ismailijo, smo se peljali mimo velikega vojaškega pokopališča, kjer trohnijski kosti vojakov, ki so med prvo svetovno vojno branili kanal. Pred vhodom vanj se dvigata dva strma zidava, s kariatidama

Dež, ki ne pozna milosti

Neskončna je moč dežnih kapljic. Počasi in neutrujeno si topijo pot skozi najraznovrstnejše kamenine in druge snovi in vendar njihov udarec ni kdove kako močan. In če bi kaplje letele izpod neba s hitrostjo tisoč in več kilometrov na uro? No, na srečo niso tako hitre in se lahko zato potolažimo. Mogoče je sploh odveč, da postavljamo takšne neumne če? In vendar... verjemite, da so kaplje s hitrostjo nekaj tisoč kilometrov na uro silno pereč problem jutrišnjega sveta.

Verjeti morate le eno, da je namreč čisto vseeno, če si li na miru in trešči vate kaplja s takšno gramozansko hitrostjo, ali pa, da je kapljica pri miru in se ti zaletiš vanjo z isto hitrostjo, kot se je ona prej vate.

No, da ne bomo preveč pametni — gre za nadzvočna letala, ki priletijo v dež. Po njih bobnajo kapljice s takšnimi hitrostmi, kot da bi letalo mirovalo, dež pa divjal z več kot 340 metri na sekundo. Ker Rusi, Američani, Angleži in Francozi napovedujejo že v bližnji prihodnosti potniška letala z dvojnimi hitrostmi zvoka — tam nekje okoli 2500 kilometrov na uro — njihove konstruktorje neverjetno muči problem, kaj bo, če se njihovo letalo zaleti v dež. Neverjetno, kako se spremenijo razmere: pri hitrosti letala 180 kilometrov na uro bi se moralo v isto točko njegove površine zaleteti deset lisoč kapljic, da bi to zapustilo komaj vidno sled na njegovih kovinskih oblogi, pri hitrosti 1100 kilometrov na uro pa zapusti enako sled na kovini že ena sama kapljica.

Prav zaradi te razlike so delali v laboratorijih zanimive poskuse. S posebno zračno puško so streljali s hitrostjo do 4 tisoč kilometrov na uro kapljice, ki so vsebovale stotinko kubičnega centimetra vode. Njihovim zadetkom so izpostavili koščke najrazličnejših snovi in tako je nastala vrsta zanimivih slik.

Ali lisice plezajo na drevesa?

Presenetil vas bo prireditel odgovor, vendar s poudarkom, da to uspe le neki vrstí lisíc. O tej lističli sposobnosti so že precej razpravljali in pisali, toda celotnega nespo-razuma je krivo predvsem nezadostno poznavanje življenja teh rdečih ali sivih kožu-harjev. Rdeče lisice ne plezajo na drevo oziroma le redko. To poudarjamo zato, ker v izjemnih primerih tudi vsem znani foksterier poskusi svoje plezalske sposobnosti na drevesu. Sive lisice pa se ne obotavljajo in se zatečejo na nizka drevesa vsaj tako pogosto kot mačke.

Morda malce nenavadno, vendar enako zanimivo je tudi vprašanje, ali se lisice znójiijo, zlasti spričo dejstva, da pogosto opažamo živali, ki se ne znójiijo tako, da bi bilo to opazno. Površni poznavalci prirode in slabi lovci bodo zagotavljali, da se lisice ne znójiijo, vendar nimajo prav. Tudi lisice se znójiijo, in sicer tako kot psi, skozi podplate svojih kratkih nog. Prav zato puščajo lisice za seboj sled, ki jo je težko ugotoviti in še težje zasledovati. Ob tej priložnosti ne bo odveč omeniti, da prevladuje zmotno prepričanje, da se psi znójiijo skozi smrček. Dejansko se psi razen skozi blazinasto oblikovane podplate znójiijo tudi skozi izločila. Pri ohlajanju si pomagajo, kot večina živali, z dihanjem. Žival, ki se znóji skozi nos, vsi poznamo. To je naša domača krava.

v ospredju. Francoski napis »La défense du Canal du Suez 1918« govori, za koga so se vojaki borili.

Mornarji so povedali, da je Ismailija eno najlepših mest na Srednjem vzhodu. Pred njo se kanal razširi v lepo naravno jezero. Mesto na obali je napravilo čist in prikupen vliis. Potem nas je nalive zagnil s sivim mrakom. Ploha pa je kmalu popustila. Proti večeru se je obzorje toliko razjasnilo, da smo lahko videli, kako se je sonce zakotalilo v pesek. Ladje so prižgale reflektorje, pričvrščene na kljunih. V noči smo se pomikali naprej kot povorka v temo pogreznjenih velikanov. Ob 23. uri smo pristali v Port Saidu.

Ko smo šli zjutraj na kopno, je prišel dež. Z morja so pihali hladni vetrovi in dan je bil puščobno siv. Ogleдал sem si evropski del mesta, kjer je čutili močne vplive sodobne italijanske arhitekture, obiskal okraj, ki je bil leta 1956 med sueško agresijo močno bombardiran, in muzej, ki so ga zgradili na tem mestu. Bolj kot o slavi, porazu ali zmagi govori o sramoti: vseh listih, ki so metalí bombe in napadali. V njem je največ fotografij z avtentičnimi posnetki in nekaj umetniških slik. Precej tega, kar je bilo uničenega, so na novo pozidali, vendar so okoli še vedno močni sledovi vojnega pustošenja.

*

Ponoči okoli 3. ure smo zapluli skozi Otrantska vrata. Morje je še bolj nemirno. Najini sosedi sta prišli k zajtrku bledi in popili le nekaj požirkov kave. Se bolj hladno je postalo. Podlahti, ki uhajajo skozi rokave trenirke, je naježila kurja polt.

Verjetno je morje krivo brezdušnosti, ki sem ji zapadel, čeprav je prebava dobra in sem postal povsem neobčutljiv za njegovo besnenje. Zato pa je v glavi nekako kot v izpraznjenem želodcu: zazijale so votline brez časovnih in fiziogeografskih oznak. Vseeno sem srečen, da se vračam domov.

(Konec)

Agrarni investicijski krediti v letu 1965

Za objavo splošnih smernic zveznega ministrstva za kmetijstvo in gozdarstvo za letošnja akcijo agrarnih investicijskih kreditov (AIK) hočemo še na kratko opisati splošna določila za doseg kredita za gradnjo kmetijskih poslopij, za kmetijske stroje in za investicije v kmetijskih gospodinjstvih. Poleg tega hočemo ob koncu še opozoriti na subvencije k nakupu kmetijskih strojev.

AIK za kmetijske gradnje

Tozadevni krediti so zlasti namenjeni za kmetijske gradnje v sklopu obratne utrditve kmetij in za gradnje po katastrofah. Krediti so na razpolago tako za gradnjo in ureditev hlevov kot za gradnjo in ureditev stanovanjskih poslopij in stanovanjskih prostorov. Krediti so na razpolago v višini 60 odstotkov skupnih gradbenih stroškov, vendar so navzgor omejeni s 100.000 šilingov.

AIK v te namene lahko dobijo le kmetije, katerih posestvo ne preseže enotne vrednosti 500.000 šilingov. Kredite je treba vrniti tekom 10 let. Krediti, ki presegajo 50.000 šilingov, morajo biti vpisani v zemljiško knjigo. Prošnji za kredit je treba priložiti: izvleček iz zemljiške knjige, ki ne sme biti starejši od 3 mesecev, nadalje izkaz zemljiške

posesti, odlok o enotni vrednosti celotne kmetije, polico o zavarovanju proti požaru, gradbeni načrt in proračun stroškov gradnje. Rok za vlaganje prošnje poteče s 15. junijem 1965.

AIK za kmetijske stroje

Krediti v višini 50 odstotkov (za gorske kmete 60%) nabavnih stroškov proti 3% obresti za dobo petih let so na razpolago za nakup

- motornih kosilnic in traktorjev, trosilcev gnoja in gnojil ter poljskih vozov z gumijastimi kolesi,
- vrvnih vlačil (tudi takih na traktorju),
- siloznic, travniških kombajnov, nakladalnih strojev za seno ter pihalnikov in dvigal za seno,
- stolpov za sušenje sena in naprav za prezračevanje sena na skednju,
- molznih strojev in molzišč,
- naprav za nakladanje gnoja in za njegovo spravilo iz hleva,
- strojev za setev, oskrbo in spravilo kornice, pese in krompirja,
- snopovznikov ter stikalnic za slamo,
- hišnih mlinov in drobilcev ter krožnih žag.

Krediti so na razpolago le za stroje, ki so bili ali bodo kupljeni v letu 1965. Prošnje je treba vložiti do 15. junija 1965.

AIK za investicije v gospodinjstvu

Do 30. septembra 1965 je mogoče vložiti prošnje za AIK za izboljšanje vodovoda vključno sanitarnih naprav, za ureditev kuhinje in njene opreme, za nakup strojev in orodja, ki olajša delo gospodinjice ter za ureditev sob za goste na kmetiji. Višina kreditov je navzgor omejena s 5000, navzgor pa s 50.000 šilingov. Kredite za gospodinjstvene stroje in orodje je treba vrniti tekom 5 let, ostale pa tekom 10 let.

Subvencije za kmetijske stroje

Gorski kmetje lahko zaprosijo za subvencije pri nakupu vravnih vlačil ter njim odgovarjajočih plugov in bran v višini 30 odstotkov nabavnih stroškov, nadalje za potrebne elektromotorje (500 šil.) in dieselmotorje (2500 do 3500 šil.) ter za samovzorne stroje pri sušenju sena (1500 šil.).

Vsi kmetje pa lahko zaprosijo za subvencije za ureditev naprav za sušenje sena potom prezračevanja na skednju. Subvencija znaša 2500 šilingov. Subvencije so dosegljive le, če so bili stroji kupljeni tekom leta 1965. Račune je treba predložiti najpozneje do 31. decembra 1965.

Umetno osemenje goved na Koroškem

Umetno osemenje krav in telic se na Koroškem iz leta v leto bolj razvija. Od 96.996 krav in telic, ki so jih našli leta 1963, je bilo 28.830 umetno osemenjenih. Lani, ko je število krav in telic nazadovalo na 93.986, je število osemenjenih krav naraslo na 32.233 ali za 11,8 odstotka. V tej številki pa ni zajeto število krav v Labotski dolini, ki so bile osemenjene iz osemenjevalne postaje pri Judenburgu in tudi ne število onih gornjekoroških krav, ki so bile osemenjene iz osemenjevalne postaje v Lienzu.

Najbolj se umetno osemenje na Koroškem uveljavlja pri simodolskem govedu. Število osemenjenih krav te pasme je tekom enega leta naraslo za 2604 na 16.142. Močno je lani naraslo tudi število osemenjenih krav sivorjave pasme in sicer za 1196 na 5007. Manj je osemenjevalne vveljavljeno pri pincgavkah, ki so jih lani osemenili le 4896 in pri kravah rumene pasme, kjer je lani število osemenjenih krav padlo za 586.

To so podatki celovške osemenjevalne postaje. Iz njih je med drugim tudi razvidno, da je na bika te osemenjevalne postaje lani odpadlo 2517 osemenitev, na bika simodolske pasme pa je odpadlo povprečno celo 3076 osemenitev. Celovška osemenjevalna postaja pošilja seme svojih bikov 88 živinozdravnikom. Skupno je imela lani 16 bikov, od tega 6 do 7 bikov simodolske pasme.

Racionalizacija pitanja mladih goved

(6. nadaljevanje)

Sedaj, ko smo spoznali, kako tip živali vpliva na rentabilnost pitanja mladih goved, ko vemo, da je pitanje mladih bikcev daleč bolj rentabilno od pitanja volov in mladih telic, in ko smo prišli tudi do tega, da smo ugotovili, kako močno vpliva tip krav na pripravnost potomcev za pitanje, lahko obrnemo svojo pozornost poslednjemu poglavju, ki je povezano z rentabilnostjo in racionalizacijo pitanja mladih goved. To poglavje pa je

KRMLJENJE MLADIH GOVED, KI JIH PITAMO

Pri tem lahko že kar uvodoma postavimo, da je krmljenje mladih pitovnih goved za rentabilnost pitanja enako odločilno, kot pa njihove genetske osnove, ki smo jih obravnavali. Če so ustrezne genetske osnove pri pitanju mladih goved v prvi vrsti vprašanje pravilne izbire ali selekcije v govedoreji, potem je krmljenje mladih pitovnih goved v prvi vrsti vprašanje skrbnosti pri pitanju in šele v drugi vrsti vprašanje stroškov, ki jih pitanje povzroča.

Na stroške krmljenja vpliva prvič količina hranil, ki je potrebna za kilogram prirastka, in drugič cena, ki jo stane enota hranil. Ta cena pa je pri dokupljenih krmilih višja kot pri domači osnovni krmi. Zato je samo po sebi razumljivo, da moramo podobno kot pri proizvodnji mleka tudi pri pitanju mladih goved gledati, da bodo dobila čim več hranil v obliki domače osnovne krme. Nadalje je treba tudi vedeti, da je za dnevni prirastek 500 gramov potrebno še enkrat toliko vzdrževalne krme, kot za dnevni prirastek 1000 gramov. To pomeni, da tudi pri pitanju mladih goved velja pravilo

KRATKO PITANJE — NAJCENEJŠE PITANJE

in da je rentabilnost pitanja v veliki meri odvisna od našega znanja in od kalkulacij stroškov, ki jih povzročajo razne vrste krme in krmil. Brez takih kalkulacij ne more biti racionalnega pitanja.

Pri pitanju mladih goved gre za to, da dobijo dnevno toliko beljakovin, da bodo svojo sposobnost tvorbe mišičevja — to je mesa — lahko v polni meri razvijala. To sposobnost pa bomo sprožili, če jim bomo na dan nudili raje 1000 gramov kot 800 gramov beljakovin, ob njih pa vsaj 150 gramov mineralnih snovi.

Tudi glede vpliva krme na prirastek pitovnih goved so zanimivi poskusi, ki jih je napravil Max Planckov inštitut za živinorejo in prehrano živali. Ker so lahko vodilo za naš način pitanja, si jih hočemo nekoliko podrobneje ogledati.

Večja skupina mladih pitovnih bikcev je dobila silažo listov sladkorne pese za glavno krmo, dodatek močnih krmil pa je bil nizek. Ta silaža vsebuje v povprečju 1,6 odstotka beljakovin in 8,2 odstotka škrobne vrednosti in je po svoji hranilni vrednosti podobna koruzni silaži, ki je do polovice pomešana z deteljno-travno mešanico ali mlado travo. Do 20. tedna starosti so bikci dobili dnevno še 1,5 kg beljakovinske krmne mešanice. Ta mešanica je sestojala iz 60 odstotkov sojinega zdroba in 40 odstotkov ovsenega zdroba. Pozneje so odstotek te mešanice znižali na 1,25 kg. Silaže so dobili bikci toliko, da so bili siti, poleg tega pa še dnevno 2 kg sena, da niso dobili driske.

(Se nadaljuje)

Avstrijski trg z mlekom, mesom in jajci

Iz zadnje številke mesečnih poročil agrarnogospodarskega inštituta zveznega ministrstva za kmetijstvo in gozdarstvo povzemamo, da je lani kljub nazadovanju števila krav prišlo za 2,8 odstotka več mleka na trg kot leta 1963. Temu nasproti je lani dejanska ponudba klavnih goved (vštevši izvoženih) nazadovala za 17,8 odstotka. Zelo močno je lani nazadovala tudi ponudba klavnih telet in sicer za 12,6 odstotka. Znašala je le 423.400 telet. Klavnih prašičev domače proizvodnje je prišlo lani za 6,7 odstotka več na trg kot leta 1963.

Od 1.821.900 ton dobavljenega mleka so mlekarne izdelale 34.398 ton masla, pri čemer je dejanski višek za izvoz znašal 2706 ton. S tem je v primerjavi z letom 1963 proizvodnja narasla za 564 ton, višek za izvoz pa se je zmanjšal za 359 ton. Iz dobavljenega mleka so mlekarne lani nadalje izdelale 30.692 ton sira, pri čemer je višek za izvoz znašal 6169 ton ali 414 ton več kot 1963. Proizvodnja je lani znašala 16.221 ton, proizvodnja polnega mleka v prahu 17.109 ton, posnetega mleka v prahu pa 14.381 ton.

Lani so klavnice zaklale 416.300 domačih goved. Zaradi nazadovanja domače ponudbe ni prišlo le do porasta dejanske potrebe zmanjšanja izvoza klavnih goved za 68 odstotkov, marveč je nastala tudi potreba po povečanju uvoza govejega mesa. Ta potreba je znašala

4600 ton, kar odgovarja 18.393 klavnim govedom. Leta 1963 je Avstrija poleg 102.593 klavnih goved izvozila še 1549 ton govejega mesa.

Zgoraj omenjeni porast ponudbe domačih klavnih prašičev, ki je znašala 2.337.600 klavnih prašičev, je omogočil, da se je potreba po uvozu klavnih prašičev lani zmanjšala za 48 odstotkov, ko je znašala le še 77.467 klavnih prašičev. K temu uvozu je vendar treba še prišteti uvoz 2280 ton svinjskega mesa, kar odgovarja uvozu blizu 27.800 klavnih prašičev.

Pri perutnini je minulo leto pokazalo, da se je uvoz klavne perutnine povečal za 859 ton na 11.056 ton, medtem ko je uvoz jaje nazadovoval za 8,5 odstotka na 242,5 milijona komadov.

N. KATKOV:

Ljubzenska izpoved

Andrej Iljič Mironov, že postarani gospod z dolgimi osivelimi zalizki, je sedel za mizo poleg mladostne lje Petrovne. Nežne modre oči so se ji privlačno svetlikale. Prav zaradi teh oči je Mironov izgubil glavo že po tretjem kozarcu. Žena mu je odšla za nekaj časa na počitnice k materi in nenadoma se je začutil tako osamljenega, da je ponujal brhki sosedu zdaj sir, zdaj bonbone pa spet zelje, ki ga je, kot je vse kazalo, lja Petrovna zelo rada jedla. Pripominjal je, da so bili že stari Rimljani prepričani, da vzbuja zelje duhovitost. Ni si mogel kaj, da ne bi dodal še šale:

„Neka znanstvena hipoteza zatrjuje, da so ljudje, ki imajo radi zelje, daljni potomci zajcev.“

Lja Petrovna se je naglas zasmejala. To je Mironova dofolklo.

„Čudovito se smeje“, ji je rekel, postal nenadoma žalosten in — kakor vsi zaljubljeni — zahrepenel, da bi mu vračala ustrezna čustva.

Gostje so se začeli razhajati. Tudi Mironov je vstal in se lji Petrovni bežno ponudil, da jo spremi domov. Ni bilo videti, da bi mlada žena opazila njegova vzburljena čustva, ali pa se je pretvarjala.

Mironovu ni bilo za smeh. Začel je pogovor o minljivosti človeškega življenja.

„Ali ste slišali za eksplozije na Soncu?“ jo je vprašal. Zareči obraz se je lji Petrovni zresnil. Začudeno ga je pogledala.

„Časopis so pisali o tem,“ je zmagovito nadaljeval Mironov. „Na Soncu so opazili dve strahotni eksploziji. Kaj takega daslej tam gori še ni bilo.“

Govoril je tako prepričljivo, kot bi bil vrstnik Sonca, le kakih deset let starejši.

„Se dve, tri take eksplozije in Sonce bo ugasnilo... In človeštvo bo z vsemi svojimi upi in željami propadlo.“

Pri besedi „željami“ je pomenljivo pogledal ljo Petrovno.

„Ljudje si bodo gotovo izmislili kakšno drugo Sonce!“ je odvrnila, ne da bi opazila njegovih čustev. „Saj imamo atomsko energijo.“

„Nič si ne bodo izmislili!“ ji je skoraj ogorčeno zagotovil Mironov. „Človeštvo je ob kozmičnih katastrofah brez moči, verjemite mi!“

„Torej bomo propadli?“

„Neizbežno. Hudo mi je za vas, lja Petrovna. Mladi ste in lepi. In to čudovito ime: lja. Kot najlepša glasba mi zveni...“

„Priznati vam moram, da je lja samo skrajšana oblika. Zares mi je ime Produkcija.“

„Prav. Produkcija,“ je rekel Mironov rahlo v zadregi.

„Vsako ime se vam tako lepo poda. Všeč ste mi! V trenutku, ko morda naše Sonce že ugaša, ne morem biti neiskren. Odkrito vam pravim: ljubim vas. Ljubim nežno, čisto, srčno. Dovolite mi, da vam poljubim mezinco!“

Zgrabil je njeno toplo, mehko ročico in jo poljubil. Lja Petrovna ga je začudeno vprašala:

„Toda, Andrej Iljič, ali niste poročeni?“

Po kratkem molku je Mironov izdaval:

„Nočem vam ničesar prikrivati: oženjen sem... Gotovo mislite, da poročen moški ne zmora močnih čustev? Motite se! Pa še kakšna čustva! Verjemite mi, če hočete, če nočete, pa ni treba. Dovolite mi le, da hodim poleg vas, gledam daljne svetle zvezde in čutim toplino vaše ročice. Že to je zame sreča, nepopisna, nebeška sreča!“

„Hm, kaj pa otroci? Jih imate kaj?“

„Da, tudi otroke imam. Le malo je zakonov brez otrok,

lja Petrovna. Lepa in modra je misel, da so otroci cvetje življenja. Imam nekaj hčerk.“

„Gotovo so ljubke!“

„Aha, da,“ se je ožaril obraz Mironovu. „Nad otroki se ne morem pritožiti. Veročka, najstarejša, hodi že v četrtri razred. Vseskozi odlična! Bistro dekletce! Pa pridna! Doma plete, uči se glasbo. Ne bi rad delal krivico drugim, ampak mislim, da je najboljša od seh. Mislite si seveda: starši pretiravajo! Ne, ne. Objektivni sem in vedno govorim resnico.“

„Verjamem vam, Andrej Iljič,“ se je nasmehnila lja.

„Neverjetno je sposobna!“ je navdušeno še enkrat ugotovil Mironov. „Pa tudi Zina. Komaj v drugi razred hodi, pa kako ti igra Mozartovo „Turško koračnico“! Ko bi jo slišali, Produkcija Petrovna! Kar same ti začnejo noge korakati, častna beseda! Lida in Manječka še ne hodita v šolo, poznata pa že vse črke. Da, da. Pa res ne pretiravam, nikar ne mislite!“

Lja Petrovna se je ustavila pred hišnimi vrati, prišla za kljuko, Mironov pa še kar naprej o svojih hčerkah. Poslušala je navdušeno pripovedovanje nežnega očeta in se smehljala.

„Dober človek ste, Andrej Iljič,“ je rekla, ko je za hip nehal s slavošpevi hčerkam. „Na svidenje, iti moram.“

„Ah, da, hčerke so boljše kakor oče. Lahko noč, Produkcija Petrovna!“

Lja se je nasmehnila.

„Dober človek ste, Andrej Iljič,“ je rekla, ko je za hip nehal s slavošpevi hčerkam. „Na svidenje, iti moram.“

„Ah, da, hčerke so boljše kakor oče. Lahko noč, Produkcija Petrovna!“

Lja se je nasmehnila.

„Andrej Iljič, kar lja mi je ime. Malo sem se pošalila. Oprostite mi.“

„Torej niste Produkcija? No, še bolje. Lepo sva se pogovorila, ali ne, lja Petrovna? Zdaj pa grem. Na svidenje.“

In Mironov se je zadovoljno odmajal proti domu. Čisto je pozabil, da je pred nekaj minutami izpovedoval lji Petrovni globoko ljubezen.

za oddih in razvedrilo

ALBERT ENGSTROM:

Stric Bergklint

V dnevnem časopisu sem bral, da je stari kapitan Bergklint, bivši lastnik in vodja dvojbornika Atlantika, odšel k svojim prednikom. Ta možakar je bil posebej svoje vrste, pomorščak do zadnjega vlakna: nikoli ni odklonil ruma, preplul je vsa morja, govoril angleško kot rojen Anglež in lomil skoraj v vseh jezikih, ki jih govore v večjih pristaniščih. Prav živo sem si prikladal njegovo podobo. Majhen, zelo širokopleč, belolas stavec z zelo krivim nosom, na eno oko slep — po pretepu s črnem v Bahii — s črno lončeno pipo ob strani ust in hripav, kot pri kročni angini. Ko je bil na krovu, mu je gonelica vedno mahala iz škorjnjave, dan in noč je nosil črno volneno jopico in več kot trideset let staro kapo. Toda ko je šel na suho, je bil fin kot sam admiral, nataknil si je celo rokavice, toda takšne številke gotovo ni dobil na Švedskem, kajti njegove roke so bile strahovito velike in gosto poraščene z rdečimi kocinami.

Stari je bil odlični pripovedovalec zgodb, imel je redko sposobnost, da je dal najbolj gorostasnim lažem videz resničnosti. Toda pripovedoval je le, da je lahko prekinil prejšnjega pripovedovalca. Iz drugačnih nagibov ni nikoli pričel z zgodbo. Ob spoznanju te čudovite vrline so ga njegovi prijatelji pripravili, da je govoril skoro ves večer. A bil je zelo preračunljiv, ni se zmenil, da bi prekinil kakšen neumen ali vsakdanji pogovor. Lahko je pa sedel cele ure dolgo in z zlovoljnimi humorjem držal v šahu slabega pripovedovalca vse dotlej, dokler se le-ta ni čutil povsem izmučenega.

Mislil sem, da je stari že za vedno vrgel sidro, ko sem pred nekaj leti na področju Västervika bral v časopisu, da leži Atlantik v pristanišču. Naredil sem miljo dolg sprehod, da pozdravim starega prijatelja. Bil je na poti v Gävle, da bi prepustil ladjo drugim rokam in tako je bil torej na poslednji vožnji.

V kajuti je pripravil pravo praznovanje, obilno večerjo in mnogo ruma. Toda stari ni bil več nekdanji brezskrbnež. Imel je že devetinsemdeset let in zagotavljal je, da je z njim konec, čeprav nisem mogel zapaziti nobene spremembe. Enaka rdečkasta koža, enaka živahnost — ne da bi govoril o isti obleki, njegova kapa je bila že povsem spačena. Jezil se je nad protinom in tožil nad vrtoglavo.

»Nocoj ne greš domov, ostal boš pri meni. Brez ugovora, na ladji je treba ubogati!« je dejal Bergklint. »Zjutraj bova jedla sveže slanike, potem pa te lahko odnese vrag, odpluli bomo ob osmih, če bo veter. Če bom smrčal, mi vrzi škorenj v glavo, če pa hočeš ponoči kaj popiti, boš pa že našel omaro. Ura je enajst in treba bo iti spat, star sem in nisem več za nobeno rabo. Spal tako in tako ne bom, le ležal bom in čakal na dan.«

»Ima stric kaj branja, vsaj pet minut bi rad bral, preden zaspim, to je moja stara navada.«

»Bral? Ne, dragi dečko, jaz sem komaj pogledal biblijo in katekizem, drugih knjig pa nobenih. Nikdar nisem imel knjig, lahko pa vprašava stražo, saj vem, da leži in riže po knjigi.«

»Sel je k vratom in zaklical: »Halo tam — a tako, ti si — imaš kakšno knjigo v skrinji? Ja knjigo, ne zijaj tako kot morski som!«

»Ja, imam jo, a je v angleščini in...«

»Vprašal sem te za knjigo, ne mara nobenih razlag, hitro jo poišči, ti hudiman dolgokraki!«

Dobil sem staro, zamaščeno knjigo z naslovom Wonderful Stories.

Slekli smo se in legli na ležišča. Stari je obmolknil, jaz sem pa začel brati. Bile so kratke pustolovske zgodbe iz vseh časov in vseh delov sveta.

»Kakšne neumnosti pa bereš?« se je oglasil stric Bergklint.

»Zgodbo o dveh zvestih črnih, ki

sta nosila svojega gospodarja trideset angleških milj daleč skozi puščavo, ker ga je lev močno ranil.«

»Kaj, nosila sta ga, kako pa?«

»Ja, videti je, kot da sta ga nosila v gugalnem stolu.«

»Takšna tepca. Vidiš, iz knjig se pa res ne moreš kaj prida pametnega naučiti. Spomnim se, kako je bilo v Kalkuti, ko sem plul z nekim Angležem, ki se ga je v vsaki luki do mrtvega nasekal. Nikdar ni hotel iti sam na kopno, vedno sva ga morala spremljati s krmarjem. Najprej je na suhem kupil štiri lakte dolgo bambusovo palico in s krmarjem sva ugrabila, kaj za vruga hoče z njo. Preden smo zavili v gostilno, nama je dejal: »Če se bom proti svoji navadi preveč napil, tedaj vzemita bambus in ga vtaknita pri vratu za suknjič, tako da bo pogledal pri eni hlačnici ven; nato me pa nesita na ladjo.« Seveda je bil natreskan kot kanon in prav je imel — naj me vrag, če to ni edini način, da najlaže prenašaš bolnega ali pijanega. Se moreš kaj takega naučiti iz knjig? Ne, dragi moj fant, takšne stvari te more naučiti le življenje. Če bi bila črnca pometna, bi odrezala bambus, in bi se ne mučila zaradi svoje neumnosti po vroči puščavi. Lahko noč. Ja, buče neumne.«

Čez nekaj minut sem se poglobil v pripovedko o Polikratovem prstanu.

»Ali še bereš, kakšno neumnost pa imaš zdaj?«

»O Polikratovem prstanu.«

»Kaj za vruga je pa to?«

Hitro sem mu povedal kratko vsebino.

»Ali je to kaj posebnega? Ali nisem vedno dejal, da so v knjigah same neumnosti. Misliš, da je to kaj

tako posebnega, da je vredno tiskati.«

»To je pa vendar nekaj nenavadnega, da ga nekdo, ki je vrgel v morje prstan, dobi nazaj v ribi.«

»Ja, pa v istem morju! Ne, dragi dečko, to pa res ni kakšna posebnost, niti malo ne. Da pa dobiš nekaj na tisoče milj daleč, to je pa že nekaj drugega. Slišiš ti, ki imaš mlade noge. Vstani in mi ga malo natoči, pa boš slišal vražje zanimivo stvar.«

»Leta 1852 sem bil krmar na dvojborniku, ki je plul med Port San Diegom in San Franciscom. Bilo je neke noči malo pred drugo stražo, bili smo na odprtem morju, tema je bila kot v vreči in nenadoma smo začutili močne sunke vetra. Hitro je bilo treba spustiti gornje jadro s prečnikom in vrvjo. Zlezal sem gor, zgrabil za konec jadra in se plazil naprej, da bi ga pritegnil bliže. Vrvi so poskakovale in bičale zrak in nenadoma sem dobil močan udarec po nosu in ustih. Takrat sem že imel tri umetne zobe — ker me je neki Irec mahnil po ustih — in tako se je proteza zlomila na dvoje in v naglici sem izpljunil v morje večjo polovico z dvema zoboma. Drugo polovico pa sem shranil v mornarsko skrinjo. Šest let kasneje sem sedel v Stravangerju v neki gostilni in jedel tiste preklemane ribje cmoke, ki ti jih z vso naglico zmečkajo skupaj — in nenadoma bi si bil skoraj zlomil zob, ko sem ugriznil v nekaj trdega. Pogledal sem, kaj je in vrag naj me vzame, če nisem dobil svoja dva zoba z delom poteze, ki sem jo izpljunil v

IZREKI

● Dejanja govore glasneje kot besede. (Flandrski izrek)

● Človek se zave, kaj zmore, šele takrat, ko poizkusi. (Foscolo)

● Sovražnika se znebiš, če ga napraviš za prijatelja. (Henri IV.)

● Polovično znanje je nevarnejše od neznanja. (Izrek iz Brazilije)

● Bolje slaba odločitev, kot nobena. (Krelski izrek)

● Življenje je podobno blišku, oba hitro mineta. (Japonska modrost)

● Pogled dobrotnika je kakor darilo razveseljuje. (Goethe)

● Moški se postarajo, ženske se spremenijo. (Huch)

● Odlašanje je tat časa. (Joung)

● Česar človek ne razume, tega se boji. (Jean Rostand)

● Med tisoči ljudmi se najde komaj eden, ki stremi za popolnostjo. (Indijska modrost)

Tihem oceanu. Saj se je ta del popolnoma ujema s tistim, ki sem da hranil v skrinji. Neka preklemana riba ga je tedaj požrla. Zdaj lahko vidiš, da ni v knjigah nikoli kaj posebnega. Življenje samo je najboljši učitelj! Izkušnje kot vidiš! Lahko noč!«

saj več, kje je rum. Moj nasvet je, da pusti knjige pri miru, imel boš mnogo bolj čisto glavo.«

Naslednjega dne sem se za vedno poslovil od strica Bergklinta. Njegovega nasveta nisem upošteval in zato nisem pustil knjig pri miru. Mogoče bi pa to storil, če bi imel stričevo fantazijo. Tedaj bi jih sam pisal.

RESENIZID

J. JOSEPH RENAUD

»Jaz sem mož te dame.«

»Pri izbiri svojega partnerja je pokazala res izreden okus.«

»Nezaslišno! Nate!«

Plosknila je zaušnica. Potem je dobil drugi udarec s pesljo v obraz, zatem sta se spoprijela.

Ločili so ju in izmenjala sta vizitki. Na eni je pisalo »grof Louis de Germinac«, na drugi pa »Marcel Duthal, generalni direktor«.

»Prosim odpeljite svojega soproga proč, madame,« je hotelski direktor svetoval lepi rjavolaski, ki je bila vzrok za razburljivo izmenjavo besed in je drhtela od razburjenja.

Oba nasprotnika sta si še istega dne poiskala potrebne sekundante med znanci, ki jih je v mondenih letoviščih tako lahko najti.

»Messieurs,« je rekel monsieur Duthal svojima, bankirju iz Ceana in lastniku ladij iz Cherbourga, »zahvaljujem se vama, da mi v tej častni zadevi stojita ob strani. Vsa stvar je izredno težavna.«

»Gotovo,« je dodal lastnik ladij; »če pride do dejanj, je vedno resno. Vendar pa je, monsieur Duthal, vzrok vašega spora z grofom malenkosten. Seveda ni bilo prav, da je tako vsiljivo gledal madame Duthal in jo nagovoril, vendar se zaradi tega ni pametno pobiti.«

»Mislim,« je poudaril bankir, »da bi vse skupaj dali na zapisnik in obojestransko opravičilo bi stvar uredilo po mirni poti.«

»Ne, gospodje. Kakršnakoli poravnava je izključena. Vsekakor hočem, da se dvoboj resno konča. Ker sem jaz prizadeti, vas prosim, da postavite naslednje pogoje: dvoboj z revolverjem, štiri krogle, petindvajset korakov razdalje, boj do hude poškodbe. Vztrajam pri tem, da morava on ali jaz ostati na mestu.«

Ob istem času sta sprejela oba sekundanta grofa de Germinaca, dva bogata posestnika iz okolice, njegova nič manj ostra navodila:

»Gospoda, prosim vaju, da sprejmeta pogoje nasprotne stranke, zlasti še, če so težki. Zahtevam, da se dvoboj resno konča. Sovražim

igrane dvoboje, posebej še, če gre za stvar časti.«

Sekundanti so sklenili, da bo srečanje nasprotnikov naslednje jutro zgodaj — po težkih pogojih gospoda Duthala — v precej oddaljenem gozdnatem kraju izven lovišča. Dva znana pariška zdravnika, prav tako gosta v letovišču, sta bila pripravljena nuditi zdravniško pomoč.

Mesto dvoboja je bilo od Illivilla oddaljeno kakih deset kilometrov; vsak od obeh dvobojevalcev je prispel tja v spremstvu svojih sekundantov in zdravnika. Jutranja megla je še ležala nad jaso, vladala je grozljiva tišina.

Oba nasprotnika sta bila bleda, vendar mirna. Bankir iz Ceana je kot nepristranski vstavljal v boben vsakega revolverja po štiri krogle, izmeril razdaljo in postavil dvobojevalca na svoji mesti. Obema je izročil orožje, potem pa je poveljeval:

»Messieurs, sta pripravljena? Ena — dve — tri, ogenj!«

Namesto da bi streljala, sta se dvobojevalca obrnila proti sekundantom in zdravnikom in namečila vanje svoja revolverja.

Dozdevni grof de Germinac jih je nagovoril z glasom, ki nikakor ni bil v skladu z njegovo odličnostjo:

»Roke kvišku! Imava osem strellov, vas pa je samo šest! Če boste mirni, se vam ne bo nič zgodilo.«

S spretnostjo, ki je dala sklepati na dolgoletno prakso, sta pričela lopova preiskovati tresoče sekundante in zdravnika. Denarnice, gotovino, prstane, igle za kravate, manšetne gumbce, cigaretnice — vse sta jim pobrala, celo zdravnikovi torbi.

Polem ko sta ironično pozdravila oropance, sta smeje stekla k svojima avtomobiloma in izginila v megli. Dva kilometra dalje ju je pričakovala ljubka rjavolaska; lopova sta iztresla plen v njeno vabljivo odprto veliko ročno torbico.

»Preštej, Nenette,« je rekel grof de Germinac madame Duthal, »tu je najmanj 500 somov! Temu se pa res lahko reče resen izid!«

HENRI KAISER:

Popravilo

Pri Jelinekovi se je pokvaril likalnik. Pravzaprav ne likalnik, ampak samo njegova vrstica. Neke se je nekaj pretrgalo ali izvlekle. Malenkost, treba je le vedeti, kako se ta reč popravi.

Gospod Jelinek je to vedel. Takšna drobna popravila so bila pravzaprav njegov konjiček.

— Ali bi mi popravil to vrstico pri likalniku, dragi? — ga je vprašala v ponedeljek žena.

— Mar mora biti to ravno danes? — je nejevoljno nagrbnčil čelo gospod Jelinek. — Pravkar sem si hotel ogledati kriminalni film na televiziji.

— Ali bi mi popravil vrstico pri likalniku? — je vprašala gospa Jelinek v torek.

Nocoj imam sestanek kegljaškega krožka, saj vendar veš, — se je odrezal mož.

— Ali mi boš popravil? — je vprašala gospa Jelinek v sredo.

— Nimam časa, — je dejal gospod Jelinek. — Prinesel sem si delo iz urada... delal bom doma.

Gospa Jelinek je zastavila isto vprašanje v četrtek, petek in soboto. Toda prvič je bil njen mož preveč utrujen, drugič je imel nujno konferenco upravnega odbora svojega športnega kluba, tretjič pa je imel sestanek filatelističnega društva.

V nedeljo, ko je imel gospod Jelinek prost dan, mu je žena že kar zjutraj omenila vrstico.

— Pozneje, — je vzrojil Jelinek, — pusti me, da vsaj v miru zajtrkujem. Vsaj danes se ne želim utruditi.

Gospod Jelinek je mirno zajtrkoval kuhana jajca in žemlje, prebral od prve do zadnje strani jutranji časnik, lenaril do poldneva, nato pa se je okopal. Po kosilu je za eno uro legel. Nato je odigral s sinkom partijo šaha, malo pozneje pa ga je zalotila gospa Jelinek pri reševanju križanke.

— Kdaj se boš slednič lotil moje vrstice? — je vprašala z obupanim glasom.

Gospod Jelinek je komaj dvignil glavo.

— Pozneje, — je zagodrnjal, — pozneje...

Čez deset minut je pozvonilo pri vrodu. Bila je gospa Močnik, ljubka, mlada soseda. V roki je držala vrstico od likalnika. Pokvarila se ji je. Ali bi morda bil gospod Jelinek tako prijazen... Ker je že tako spreten v takšnih rečeh in ni tak kot njen mož, ki nima pojma o najnavadnejših domačih popravilih.

Seveda, gospod Jelinek je bil zelo prijazen. Samo nekaj gibov z odvijanjem in kleščami, in zadeva je bila v redu. Bila je res malenkost...

Jelinek si je obrisal roke ob blače. Nato je poklical svojo ženo: — Kje je tvoja vrstica? Zdaj, ko imam pri roki orožje, bi lahko...

Gospa Jelinek se je nasmehnila:

— Ni več potrebno. Prav lepa bvala!

— Ni več potrebno? Zakaj pa se mi zahvaljuješ?

— Za popravilo, — je rekla žena.

— Tista vrstica je bila moja!



Sedežna vzpenjača na Zelenico

nova pridobitev za tujski promet na meji med Koroško in Slovenijo

Pred nedavnim je sekretar za turizem SR Slovenije Janko Potočnik v okviru posebne slavnosti izročil v promet novo sedežno vzpenjačo, ki pelje z Ljubelja na bližnjo Zelenico. Žičnica, ki so jo začeli graditi pred tremi leti, je gotova v prvi etapi, katere dolžina znaša 1134 metrov z 206 metrov višinske razlike. Zmogljivost tega dela vzpenjače znaša 404 osebe na uro pri voznem času 8,4 minute. Drugi del vzpenjače je gotov do začetka nove smučarske sezone, dolžina bo znašala 793 metrov z 275 metrov višinske razlike ter prevoznim časom 5,9 minute.

Nova žičnica, ki vodi od gostilne pred Ljubeljskim predorom na Zelenico, bo obratovala vsak dan od 9. do 18. ure. Voznina znaša za eno vožnjo 100 dinarjev (ob sobotah in nedeljah 120 dinarjev), pri večkratnih vožnjah pa se cena znatno zniža.

Sedežna vzpenjača na Zelenico je dobrodošla pridobitev za tujski promet na meji med Koroško in Slovenijo. Velikega pomena ni le za Slovenijo, marveč tudi za Koroško, predvsem za Celovec in okoliške kraje, saj je — čeprav v drugi državi — mnogo bližja in lažje dosegljiva kot mnoge druge vzpenjače na Koroškem. Iz Slovenije bo turistično in avtobusno podjetje Kompas prirejalo skozi celo leto redne izlete k vzpenjači, pa tudi s koroške strani je pričakovati, da se je bodo mnogi posluževali tako v letnem kot v zimskem času.

Otvoritvene slavnosti so se udeležili tudi zastopniki iz Koroške, med njimi generalni konzul Pirkovič in vicekonzul Čop od jugoslovanskega konzulata v Celovcu ter podžupan Richter iz Borovlj.

Od aprila poletni letalski promet

S 1. aprilom, ko v mednarodnem letalskem prometu stopi v veljavo poletni promet, bo avstrijska letalska družba AUA v svojem prometu uvedla vrsto novih linij. Vpeljala bo direktne linije proti Münchenu in sicer iz Celovca, Salzburga in Dunaja, nadalje linijo Salzburg—Amsterdam in linijo Dunaj—London brez pristanka v Frankfurtu. S aprilom pa bodo pričela AUA-letala spet obratovati na linijah Dunaj—Dubrovnik in Dunaj—Benetke, linija Dunaj—Salzburg pa bo podaljšana do Ženeve.

Avstrijski notranji letalski promet bo vseboval iste linije kot lani. Na vseh linijah bodo letala pristala in odletela dvakrat dnevno. Novo bo vpeljana direktna linija Dunaj—Innsbruck brez pristanka v Linzu. Sredi maja, ko bo prišlo v promet letalo tipa Caravelle z imenom »Kärnten«, bodo promet na linijah Dunaj—Budimpešta—Bukarešta in Dunaj—Beograd—Sofia prevzela letala tipa Caravelle. S tem bo čas poleta na teh linijah skrajšan za pol ure.

Lani se je AUA zlasti uveljavila v notranjem letalskem prometu. Število poletov se je povečalo za 80 odstotkov na 4142, število potnikov je naraslo za 42 odstotkov, količina tovarnega prometa pa za 210 odstotkov. Na avstrijskih in mednarodnih linijah pa je AUA lani zabeležila 13.479 poletov, kar je za 28 odstotkov več kot predlanskim. Število letal-

skih potnikov je naraslo za 38 odstotkov na 275.992, obseg tovarnega prometa pa za 54 odstotkov na 1802 toni.

Letos oktobra bo na Dunaju veliko srečanje letalskih družb z vsega sveta, ki se bodo zbrale k takoimenovanemu IATA-kongresu. Predsedstvo na tem kongresu bo imela AUA.

RADIO PROGRAM

RADIO CELOVEC

I. PROGRAM

Poročila: 5.45, 6.45, 7.45, 12.30, 16.45, 20.00, 22.00.

Dnevne oddaje (razen nedelje): 5.55 Kmečka oddaja — 6.00 Pastro mešano — 7.55 Gospodarske vesti — 8.15 Jutrnanji koncert — 9.00 Pozdrav nate (razen sobote in nedelje) — 10.00 Za gospodinjstvo — 11.00 Ljudske viže — 11.45 Oddaja za podeželje — 12.00 Opoldanski zvonovi — 12.40 Deželna poročila — 13.05 Opoldanski koncert — 14.55 Posebej za vas — 16.00 Glasba zale — 17.00 Popoldanski koncert — 18.45 Pestro mešano — 18.55 Lokalna športna novica — 19.30 Odmev časa — 20.10 Deželna poročila.

Sobota, 20. 3.: 8.05 Domači vrh — 14.15 Pozdrav nate — 15.30 Križana dekla — 15.45 Aktualna reportaža — 16.30 Koroški knjižni kotiček — 17.15 Veseli delopust — 18.00 Kulturni razgledi — 19.10 Odmev časa — 20.15 Orkestralni koncert.

Nedelja, 21. 3.: 8.05 Kmetijska oddaja — 9.05 Venček lepih melodij — 12.45 Ogledalo Mestnega gledališča — 13.45 Dan preročaja v leto — 14.30 Pozdrav nate — 16.30 Križem po svetu, križem skozi čas — 17.05 Glasba k čajju ob petih — 19.00 Nedeljski šport — 20.10 Srečanje pri jugozahodnem radiu.

Ponedeljek, 22. 3.: 8.00 Domača književnost — 15.15 Komorna glasba — 15.45 Koroški knjižni kotiček — 18.15 Tisk in gospodarstvo — 18.35 Mladina in gledališče — 20.15 Brati in razumeti — 20.30 Koroško glasbeno življenje — 21.45 Koroška domovinska kronika.

Torek, 23. 3.: 8.15 Glasba Sebastiana Bacha — 15.30 Drevo ni travca — 15.45 Celtr ure kulturnega urada — 18.00 Koroška avto- in motorevija — 18.15 Iz prve roke — 18.35 Aktualna literarna oddaja — 19.00 XY ve vse — 20.15 Srečanje v Senlisu, slušna igra — 21.30 Orkester Michel Ramos.

Sreda, 24. 3.: 8.15 Orkestralni koncert — 15.30 Evropske narodne pesmi — 15.45 Vzgojna vprašanja — 18.00 Aktualna reportaža — 18.20 Znanstvena govornila ura — 20.15 Koncert iz Linza — 21.30 Nagometna tekma Francija — Avstrija.

Cetrtek, 25. 3.: 8.15 Glasba mojstrov — 15.15 Ura pesmi — 15.45 Dekle, ne verjemi tega — 18.00 Koroška kulturna poročila — 18.20 Oddaja delavske zbornice — 18.35 Mladinska oddaja — 19.00 XY ve vse — 20.15 Koroški hišni koledar — 21.00 Zveneča alpska dežela.

Petek, 26. 3.: 8.15 Orkestralni koncert — 15.15 Komorna glasba — 15.45 Celtr ure za ljudsko pravo — 18.00 Pri koroških godbah na pihala — 18.35 Kaj pravi industrija — 20.15 Seina—Danava — 20.45 Operetne melodije — 21.00 Glasbene šarade.

II. PROGRAM

Poročila: 6.00, 7.00, 8.00, 13.00 17.00, 19.00, 22.00, 23.00, 00.00.

Dnevne oddaje (razen nedelje): 5.30 Dobra jutro — 6.10 Z glasbo v dan — 6.40 Jutrnanja opazovanja — 6.50 Pastro mešano — 7.20 Jutrnanja glasba — 11.00 Veseli ob enajstih — 11.45 Za avtomobiliste (razen nedelje) — 13.10 Pestro mešano — 14.50 Objave za Avstrijo — 15.00 Šolska oddaja — 16.30 Koncertna ura — 17.10 Kulturne vesti — 17.30 Reporterji med palja — 18.00 Vsakodnevna glasbena oddaja s plošč — 19.20 Kaj slišimo zvečer — 21.55 Športni komentar.

Sobota, 20. 3.: 8.20 Glasba za razvedrilo — 9.30 Badike čisto tiho — 13.20 Odmevi iz Avstrije — 14.00 Godba na pihala — 14.40 Tehnični razgledi — 16.00 Za delovno ženo — 17.25 Iz velikega vrta sveta — 18.30 Seststo let dunajske univerze — 19.10 Oddaja vicekanclerja — 19.30 Velika šansa — 20.15 Avstrijska hit-parada.

Nedelja, 21. 3.: 8.15 Kaj je novega — 10.00 Tedensko ogledalo domačega tiska — 11.15 Dunajski simfoniki — 13.15 Za avtomobiliste — 14.30 Dramatizirana nedeljska pripovedka — 16.00 Glasba ne pozna meja — 18.00 Mednarodna radijska univerza — 19.10 Teden dni svetovnih dogajanj — 19.30 Melodije za nedeljski večer — 21.00 Jabolko vržem nazaj.

Ponedeljek, 22. 3.: 8.10 Glasba na tekočem traku — 13.30 Za prijatelja opere — 14.35 Mednarodna radijska univerza — 16.00 Otroška ura — 17.15 Brali smo za vas

17.40 Oddaja za ženo — 19.30 Dvorakove skladbe — 21.25 Človek kot osebnost.

Torek, 23. 3.: 8.20 Prosimo, prav prijazno — 13.30 Pomembni orkestri — 16.00 Črn križ na belem dnu — 17.15 Znanje za vse — 19.30 Poletji z nami — 20.30 Robert Stolz dirigira — 21.30 O tem lahko govorimo — 22.15 Salzburgski nočni studio.

Sreda, 24. 3.: 8.10 Glasba na tekočem traku — 13.20 Teden pri združenih narodih — 14.10 Sodobni avstrijski komponisti — 15.30 Mali dunajski radijski orkester — 16.00 Dunajska literatura v začetku 20. stoletja — 17.40 Domači zdravniki — 19.30 Halo, teanagerji — 20.15 Vseh devet — 21.40 Aktualni prispevek.

Cetrtek, 25. 3.: 8.10 Dobrodošli v Avstriji — 13.30 Slogi v glasbi — 14.35 Slovenska literatura sedanjosti — 16.00 Ustvarjalni odmor — 17.15 Raziskovalci v gosteh — 17.40 Oddaja za ženo — 19.30 Okoli aparate — 21.00 Antična pisma — 22.15 Pesem pranje.

Petek, 26. 3.: 8.10 Glasba na tekočem traku — 13.30 Za prijatelja opere — 14.35 Mednarodna radijska univerza — 15.30 Glasba Nica Dostala — 16.00 Otroška ura — 17.15 Znanje za vse — 19.30 Hiša brez nedelje, slušna igra — 21.00 Mi in gore — 21.25 Vedri skoki po lipkah.

SLOVENSKE ODDAJE

Sobota, 20. 3.: 9.00 Od pesmi do pesmi, od srca do srca — 18.25 Za prijatelja konca letna.

Nedelja, 21. 3.: 7.30 Duhovni nagovor — 5 pesmijo in glasbo pozdravljamo in voščimo.

Ponedeljek, 22. 3.: 14.15 Poročila, objave, pregled sporeda — Zena in dam — 10 minut za športnike — 18.00 Mladina poje.

Torek, 23. 3.: 14.15 Poročila, objave — Od uglajenosti zunanjih družabnih oblik do notranje uglajenosti mladega človeka — Ura pesmi.

Sreda, 24. 3.: 14.15 Poročila, objave — Kar želite zaigramo.

Cetrtek, 25. 3.: 14.15 Poročila, objave — Za vsakega nekaj iz zdravnikove beležnice.

Petek, 26. 3.: 14.15 Poročila, objave — Od petka do petka — Iz ljudstva za ljudstvo — Mala davčna abeceda.

RADIO LJUBLJANA

oddaja na srednjem valu 327,1 — 257 — 212,4 — 202 m UKV frekvence 88,5 — 92,9 — 94,1 — 90,5 — 97,9 MHz

Poročila: 5.15, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 17.00, 18.00, 22.00, 23.00, 24.00.

Dnevne oddaje (razen nedelje): 5.00 Dobra jutro — 11.00 Za avtomobiliste — 12.05 Kmetijska oddaja — 13.15 Obvestila in zabavna glasba — 13.30 Priporočajo vam — 5.00 Popoldanski radijski dnevnik — 16.00 Vlak dan za vas — 18.00 Aktualnosti doma in po svetu — 19.05 Glasbena razglednica — 19.30 Večerni radijski dnevnik.

Sobota, 20. 3.: 8.05 Planinski oktet — 9.25 Mladi glasbeniki iz Kranja — 12.15 Domače pesmi in napavi — 12.30 Naša pesem — 14.05 Fragmenti iz slovenskih oper — 14.35 Voščila — 15.30 Zbor Kluba koroških Slovencev — 17.35 Pesmi in plesi jugoslovanskih narodov — 18.45 S knjižnega trga — 20.00 V soboto zvečer — 21.00 Zapešilo z nami — 22.10 Oddaja za naše izseljence.

Nedelja, 21. 3.: 8.00 O medvedu Tipku in zlateg zobku — 9.05 Voščila — 10.00 Še pomnite, tovariši — 11.40 Nedeljska reportaža — 12.05 Voščila — 13.30 Za našo vas — 13.50 Pred domačo hišo — 15.05 Športno popoldne — 18.00 Humoreska tedna — 18.30 Večerne harmonije — 20.00 Nedeljski sestanek — 21.30 Iz slovenske simfonične glasbe.

Ponedeljek, 22. 3.: 8.05 Jutrnanji zabavni zvoki — 8.55 Za mlada radovedneže — 9.25 Iz narodne zakladnice — 10.35 Naš podlistek — 12.15 Čez hrib in dol — 12.30 Domači in tuji virtuozji — 14.35 Voščila — 17.05 Glasbena križanka — 18.45 Svet tehnike — 20.00 Izbrali smo za vas — 20.40 Pianistka Gina Bachauer.

Torek, 23. 3.: 8.05 Jutrnanji zabavni zvoki — 9.36 Igrajo in pojo Logarski fanje — 12.15 Trio Slavka Avsenika in Fanje na vasi — 14.35 Voščila — 15.40 Literarni sprehod — 17.05 Turistična oddaja — 18.15 Odskočna deska — 18.45 Jezikovni pogovori — 20.00 Celtrkov večer — 21.00 Večer umetniške besede — 22.10 Načni akordi.

Petek, 26. 3.: 8.05 Popularni izbor domače orkestralne glasbe — 8.55 Pionirski tednik — 10.35 Nova na knjižni polici — 12.15 Pred domačo hišo — 12.30 Uverturo in arije — 15.30 Japonska narodna glasba — 15.45 Novo v znanosti — 17.05 Peikov simfonični koncert — 18.15 Revija naših pevcev zabavne glasbe — 18.45 Kulturna kronika — 20.30 Tedenski znanjopolitični pregled — 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih.

TELEVIZIJA

AVSTRIJA

Sobota, 20. 3.: 17.00 Mladi dimnikar — 17.30 Zgodbe o Lassie — 18.35 Navmesna malica — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Eden bo zmagal, quiz.

Nedelja, 21. 3.: 17.00 Ljudje ob robu puščave — 17.35 Moj oče je živnozdravnik — 17.55 Svet mladine — 19.00 Oddaja televizijskega direktorja — 19.30 Aktualni šport — 20.15 Kaj vidimo novega — 21.40 Policijski, tvoj sovrčanik in pomočnik — 21.10 Sedem dni časovnih dogajanj.

Ponedeljek, 22. 3.: 18.33 Tečaj francoščine — 19.00 Hello Porter — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Majatelj in njegov mrtvec, kriminalka — 21.10 Inozemski odmevi — 22.25 Koncert na gradu Cluny.

Torek, 23. 3.: 18.33 Tečaj angleščine — 19.00 Premišljanja se obrastuje — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Štirje proti štirim — 21.00 Prometni razgledi.

Sreda, 24. 3.: 11.55 Inozemski odmevi — 17.00 Listamo po slikarici — 17.25 Fury — 17.50 Za družino — 19.33 Tečaj francoščine — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki — 20.10 Pomlad na postajališču — 20.25 Prenos športa.

Cetrtek, 25. 3.: 12.00 Kolesar — 18.33 Tečaj angleščine — 19.00 Športni kaleidoskop — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Naprsnik korajže — 21.30 Kri, darovalka življenja.

Petek, 26. 3.: 14.00 Prometni razgledi — 12.00 Pomlad na postajališču — 12.15 Štirje proti štirim — 18.33 Z nasvetom in dejanjem — 19.00 Trg koncem tedna — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Prenos iz Löwingerjevca gledališča.

JUGOSLAVIJA

Sobota, 20. 3.: 17.40 Ključek detektiv — 18.25 Obzornik — 18.45 Ima in priimek — 19.30 Vsaka sobota — 19.45 Cikcak — 20.00 Dnevnik — 20.45 S kamera po svetu — 21.15 Humoriistična oddaja — 22.00 Gala mesto.

Nedelja, 21. 3.: 10.00 Kmetijska oddaja — 10.45 Mendov spored — 11.30 Film za otroke — 18.00 Mladinski TV klub — 19.00 Svetnik — 20.00 Dnevnik — 20.45 Da ali ne, quiz.

Ponedeljek, 22. 3.: 11.40 Gradovi na Slovenskem — 16.40 Ruščina — 17.10 Govorimo angleško — 17.40 Franci pri nas doma — 18.10 Risanke — 18.25 Obzornik — 18.45 Izumi in proizvodnja — 19.15 Tedenski športni pregled — 20.00 Dnevnik — 20.40 Američanka, drama — 21.40 Naš teleobjektivi.

Sreda, 24. 3.: 17.10 Učimo se angleščine — 17.40 Tiktak — 17.55 Pionirska oddaja — 18.25 Obzornik — 18.45 Reportaža studija Skopje — 19.00 Kaleidoskop — 19.45 Cik-cak — 20.00 Dnevnik — 20.40 Črno na belem — 21.40 Kulturna panorama — 22.10 Nagometna tekma Francija — Avstrija.

Cetrtek, 25. 3.: 11.00 Francozi pri nas doma — 16.00 Ruščina — 17.10 Govorimo angleško — 17.40 Na črko, na črko — 18.25 Obzornik — 18.45 Po Jugoslaviji — 19.15 Glasbena parola — 20.00 Dnevnik — 20.45 Ni vzroka za preplah, igra — 21.35 Dokumentarni film.

Petek, 26. 3.: 17.10 Učimo se angleščine — 18.10 Družiljaj strica Zimjanec, slikarica — 18.45 Redci signal — 19.15 Narodna glasba — 20.00 Dnevnik — 20.35 Moje univerze — 22.05 Sprehod po svetovnih galerijah.

RADIO TRST

Slovenske oddaje

Sobota, 20. 3.: 12.15 Kulturni odmevi — 15.00 Volan — 17.00 Pevski zbori Furlanije-Juljske krajine — 17.30 Pisanji balončki — 19.15 Družinski obzornik — 20.45 Zbor Slava Klavara.

Nedelja, 21. 3.: 8.30 Kmetijska oddaja — 11.00 Veseli motivi — 11.15 Oddaja za najmlajše — 15.30 Glas iz daljave, drama — 20.30 Iz slovenske folklore.

Ponedeljek, 22. 3.: 11.45 Glasbena polovanje po Evropi — 17.20 Sirova obzorja — 19.15 Plošče za vas, quiz — 20.35 Dva barona iz Roccazzure, komična opera.

Torek, 23. 3.: 12.15 Pomenek s poslušalkami — 17.20 Italijanska po radiu — 19.00 Radijska univerza — 20.35 Kulturni odmevi — 22.00 Slovenske novele 19. stoletja.

Sreda, 24. 3.: 12.15 Brali smo za vas — 13.30 Prijetna srečanja — 18.30 Slovenski skladatelji 20. stoletja — 19.15 Higiena in zdravje — 20.35 Simfonični koncert.

Cetrtek, 25. 3.: 17.20 Italijanska po radiu — 18.30 Glasbena oddaja za mladino — 19.15 Poglavlja iz zgodovine slovenske književnosti — 20.35 Sončni dan, drama.

Petek, 26. 3.: 12.15 Pomenek s poslušalkami — 18.30 Slovenski solisti — 19.00 Italija in južni Slovani — 20.35 Gospodarstvo in delo — 21.30 Misli in nazori.

Izdajatelj, založnik in lastnik: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem; glavni urednik: Rado Janežič, odgovorni urednik: Blaž Singer; uredništvo in uprava: Celovec — Klagenfurt, Gasometergasse 10, telefon 56-24, — Tiska: Založništvo in tiskarska družba z o. j. Drava, Celovec — Borovlje. — Dopisi naj se pošiljajo na naslov: Celovec — Klagenfurt 2, Postfach 124.

DOBROPIS

99.101

Brezplačno presenečenje za vse, kateri hočejo dobro in poceni kupiti!

V nekaj dneh prejmete popolnoma brezplačno in neobvezno največji avstrijski dobavni katalog s skoraj 8000 ponudbami, če nam z dopisnico sporočite Vaš naslov. Nalepite ta dobropis na dopisnico in jo pošljite še danes na naslednji naslov:

Internationales Grossversandhaus



Wienstr. 206

BARVE
ščitijo in olupajo.
Kvalitetne lake in vse potrebščine za barvanje dobite pri
Podjunska trgovska družba
bratje Rutar & Co.
Dobri! vas - Eberndorf

Ta teden vam priporočamo: Iz zaloge starih knjig

- Fran Albreht: **DOM NA SLEMENU**, povest iz kmečkega življenja, 102 str., ilustr., br. 7 šil.
- Ivan Cankar: **PODOBE IZ SANJ**, zbirka črtic, 168 str., br. 37 šil.
- Janez Cigler: **KORTONICA**, koroška deklica, povest, 64 str., ppl. 8 šil.
- Anton Ingolič: **LUKARJI**, roman iz kmečkega življenja, 240 str., ppl. 18 šil.
- Josip Stritar: **JAGODE**, knjiga za odraslo mladino, 160 str., br. 19 šil.
- Starogorski: **ZORISLAVA**, povest iz davnih dni, 112 str., br. 8 šil.
- Fran Milčinski: **DROBIŽ**, zbirka kratkih povesti, 132 str., pl. 15 šil.
- Janez Trdina: **BAJKE IN POVESTI O GORJANCIH**, 240 str., ilustr., pl. 12 šil.
- Ivan Maticič: **MOČ ZEMLJE**, povest koroške vasi, 128 str., br. 3 šil.
- Josip Wester: **IZ DOMOVINE IN TUJINE**, planinski in popotni spisi, 320 str., slik. priloge, ppl. 22 šil.
- Fran Albreht: **ZAREČANI**, povest iz podeželskega življenja, 120 str., br. 4 šil.
- Ciril Kosmač: **IZ MOJE DOLINE**, zbirka novel, 264 str., slik. priloge, ppl. 20 šil.
- Miško Kranjec: **NEKAJ BI VAM RAD POVEDAL**, satire in razmišljanja, 288 str., pl. 26 šil.
- Prežihov Voranc: **LIUBEZEN NA ODORU**, iz zbirke „Samorastniki“, 168 str., br. 12 šil.
- Ivan Cankar: **MOJE ŽIVLJENJE**, zbirka črtic, 168 str., ppl. 24 šil.
- Vladimir Levstik: **PRAVICA KLADIVA**, povest iz podeželskega življenja, 144 str., br. 3 šil.
- Fran S. Finžgar: **MIRNA POTA**, zbirka novel (Slovenske večernice), 192 str., br. 8 šil.
- Tone Seliškar: **HIŠA BREZ OKEN**, povesti in črtice, 180 str., ppl. 16 šil.
- France Bevk: **MALI UPORNIK**, mladinska povest iz vojnih dni, 100 str., ilustr., pl. 8 šil.
- Prežihov Voranc: **JAMNICA**, roman iz vaškega življenja, 532 str., ppl. 35 šil.

Knjige lahko naročite tudi po pošti. Plačilo možno v obrokih.

»Naša knjiga«, Celovec, Wulfengasse